

ประกาศ พระราชบัญญัติ

และ

พระราชกำหนดต่าง ๆ รัชกาลที่ ๕

ร. ศ. ๑๒๙๙

๑๖ ก.ค. ๘๐/มจร

โรงพิมพ์บำรุงนุกุลกิจ

พิมพ์ครั้งแรก ๑๐๐๐ ฉบับ

ราคาเล่มละ ๒ บาท

สารบัญ
กฎหมายรัชกาลที่ ๕

ว. ศ. ๑๒๙

พระราชบัญญัติเพิ่มเติม พระราชบัญญัติ การเดินเรือ ใน น่าน น้ำ สยาม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๔	หน้า ๗
กฎข้อบังคับเพิ่มเติม ว่าด้วย การ ดับจับ แด่ ไต้สวน พ้องคดี อาญา ใน หัวเมือง มณฑล กรุงเทพ ฯ	” ๑๒
กฎคำสั่งกำหนดอำนาจ ศาล เพิ่มเติม ว.ศ. ๑๒๙	” ๔๒
กฎเสนาบดี กระทรวง เกษตราธิการ ตั้งไว้ ประกอบ พระราช บัญญัติ รัชกาลของ รัตนโกสินทร ศก ๑๒๑	” ๕๖
กฎเสนาบดี กระทรวง เกษตราธิการ กำหนดอัตรา ค่าธรรมเนียม เรือผ่าน ประตูน้ำ	” ๕๙
ประกาศ กระทรวง เกษตราธิการ บอกรำหนด ให้ ใช้ พระราช บัญญัติ รัชกาลของ ศก ๑๒๑ สำหรับ ศาลอง แล่นแคว คลอง ประเวศบุรีรมย์ คลอง ลำโรง	” ๖๓
ประกาศ กระทรวง เกษตราธิการ บอกรำหนด ให้ ใช้ กฎเสนาบดี กระทรวง เกษตราธิการ ตั้งไว้ เพื่อ ประกอบ พระราช บัญญัติ รัชกาลของ รัตนโกสินทร ศก ๑๒๑ สำหรับ คลองภาษีเจริญ คลอง ดำเนินสดวก คลอง แล่นแคว	

ประกาศ กระทรวง เกษตรฯ จีการ บอกรกำหนดให้ใช้
 กฎเสนาบดี เรื่อง กำหนดอัตราค่า ขรรมนเนียม เวือ
 แพล่น ประคู้หน้า ภาษี่เจริญ ตอน ใน ประคู้หน้า ภาษี่
 เจริญ ตอน นอก ใน คตของ ภาษี่เจริญ ประคู้หน้า
 บางยง "ประคู้หน้าบาง นก แวงก ใน คตของ ตำเนิน
 สัดวง ประคู้หน้าประทุมวัน ประคู้หน้าท่าไข ประคู้
 หน้าบาง ขนากใน คตของ แสงแฉบ ประคู้หน้าพระโธง
 ประคู้หน้าท่าถัว ใน คตของ ประเวศบุรีรัมย์ย์ ประคู้หน้า
 ตำโรง ประคู้หน้าปากตะคตองใน คตของ ตำโรง

” ๒๕

ประกาศ เดือน อัคราชันที่ นวตำบด ยางถาว ตำบดหนองปล่อง
 ท้องที่อำเภอ นาง รอง เมือง บุรีรัมย์ย์เป็น นาชันจัตวา

” ๔

ประกาศ เดือน อัคราชันที่ นวตำบด บึงขี้เหล็ก ท้องที่อำเภอสูง
 เนินชัน เป็น นาชันจัตวา

” ๑๐

ประกาศ ยกเว้น อากรค่า นาคัก ๑๒๗ ตำบดบ้านเสว้า ตำบด
 ห่วงแก้ว ตำบดโพไซ ตำบดโพหวี่ แขวง เมือง ดพบุรี

” ๓๒

ประกาศ ยกเลิกวิธี เก็บค่า นาคู โคนิ มณฑล ปาจิณบุรี คาม
 ตำบดต่าง ๆ เปลี่ยน เก็บเป็น วิธี นว ฟาง ดอย

” ๓๖

ประกาศ แก้ไขวิธีที่ นวตำบดต่าง ๆ ใน มณฑล จันทบุรี
 เป็น นว ฟาง ดอย

” ๕

08/10/2566

ประกาศ แกะไขข้อตราที่ นำใน มณฑล พิศณุโลก	หน้า ๗๑
ประกาศ ยกเว้น ไม่เก็บเงิน ฮากร คำนาค ศก ๑๒๗ ใน เขต แขวง เมืองไชยนาท วัคคหนึ่ง	” ๘๓
ประกาศ ยกเว้นไม่ เก็บเงิน คำนาค ศก ๑๒๘ ใน เขต เมือง ตาก เมืองไชยนาท เมือง สุโขทัย ชานี้ วัค คหนึ่ง	” ๘๖
ประกาศ ยกเว้น ไม่เก็บเงิน ฮากร คำนาค ศก ๑๒๘ ใน เขต แขวง เมือง ฉะเชิง เทรา	” ๙๒
ประกาศ ยกเลิก วิธีเก็บ คำนาค ุโค ใน มณฑล นครสวรรค์ ตามตัวบด ต่าง ๆ ที่ เป็น ุโค เปลี่ยน เป็น เก็บ วิธี นา ฟาง ดอย ตั้งแต่ ศก ๑๒๙	” ๙๓
ประกาศ เลื่อน แดตชัน ที่ นำ แกะ ไขข้อตรา ชั้น ที่ นำ ใน มณฑล นคร ศรีธรรมราช	” ๙๔
ประกาศ พระราช ทาน พระบรม ราชาอนุญาต ให้ พา เจ้า ใน เมือง ไชยา แด เมือง ชุมพร ออกไป ต่าง เมือง ได้	” ๓๔
ประกาศ เด็ก ตำแหน่ง ข้ำ หลวง ครอง การ ทอด โหนด ที่ ดิน	” ๔๒
ประกาศ ตั้ง ผู้ รัง ตำแหน่ง เสนาบดี กระทรวง ยุติธรรม	” ๓๑
ประกาศ ตั้ง ตำแหน่ง เสนาบดี กระทรวง วัจ	” ๒๔
ประกาศ ส่ง กานต์ รัตน โกสินทร ศก ๑๒๙	” ๑
กฎ สำหรับ นาย ทหาร กอง หนุน ใน กอง ทัพ บก ศก ๑๒๙	” ๘๘

- ประกาศ เพิ่ม เติม พระราชกำหนด เสร็จ แต่ง ตั้ง ทหาร บก
 รัตนโกสินทร ศก ๑๒๙ หน้า ๑๐๓
- ประกาศ เปลี่ยน แปลง จำนวน ศาด ทหาร บก ” ๕๔
- ประกาศ กำหนด นักเรียน โรงเรียน ส่วน กุดาม วิทยาลัย เป็น นัก
 เรียน วิชา ชั้น อุดม ศึกษา ตาม ความ ใน พระราช บัญญัติ
 ดัชนีณ เกณฑ์ ทหาร ร.ศ. ๑๒๔ ” ๖
- ประกาศ กำหนด นักเรียน โสทธิจ เป็น นักเรียน วิชา ชั้น อุดม
 ศึกษา ตาม ความ ใน พระราช บัญญัติ ดัชนีณ เกณฑ์
 ทหาร ร.ศ. ๑๒๔ ” ๗๘
- ประกาศ เพิ่ม อัตรา ค่า ราชการ ใน ท้อง ที่ อำเภอ เขา ใหญ่ ขึ้น เป็น
 ๖ บาท เว้น แต่ ตำบล เขา ใหญ่ คง เก็บ คน ละ ๔ บาท
 ตาม เดิม ” ๕
- ประกาศ เก็บ เงิน ค่า ราชการ ใน ท้อง ที่ อำเภอ ตากใบ มณฑล
 บิดต่านี่ บหนึ่ง คน ละ ๒ บาท ” ๑๔
- ประกาศ ใช้ พระราชบัญญัติ เก็บ เงิน ค่า ราชการ รัตนโกสินทร
 ศก ๑๒๐ แต่ พระราชบัญญัติ เพิ่ม เติม การ เก็บ เงิน
 ค่า ราชการ ร.ศ. ๑๒๓ ใน มณฑล อุดร ” ๗๙
- ประกาศ ยก เว้น การ เกณฑ์ ทหาร แก่ ราษฎร ซึ่ง ตั้ง บ้าน เรือน
 อยู่ใน ตำบล ทับ ไทร ตำบล โป่ง น้ำ ร้อน ตำบล
 หนอง ตากง ตำบล ทวาย ชาว ใน ท้อง ที่ กิ่ง อำเภอ
 ทำหุดรง เมือง จันทบุรี ” ๘๐

ประกาศ ยกเว้น ไม่เก็บเงิน ค่า ราชการ แก่ ราษฎร ใน ท้อง ที่
อำเภอ ตำบล ซ้าย แขวง เมือง เลย ใน จำนวน ศก ๑๒๙
ไว้ ศก หนึ่ง หน้า ๘๑

ประกาศ ยกเว้น ไม่เก็บเงิน อากกร ค่า น้ำ แก่ ราษฎร ใน ตำบล
คลองใหญ่ แขวง เมือง ตราด แดงด อัคราคำ ราชการ
ตง คง เก็บ เพียง คน ละ ๒ บาท ตั้ง แต่ ศก ๑๒๙ เป็น
ต้น ไป ” ๘๕

ประกาศ ใช้ ประกาศ เจาะ เผา ต้น ยาง ทำ น้ำมัน ใน มณฑล นครศรี
ธรรมราช มณฑล ชุมพร มณฑล จันทบุรี มณฑล
ราชบุรี ” ๘๖

ประกาศ แก่ อัครา เก็บ เงินภาษี เว้น โรงงาน ใน เขต ศักุ ขาภิบาล
ตำบล ห้าย ตลต ตำบล ตลต กตง แด ตำบล
มะขาม หย่อง เมือง ชลบุรี ใน มณฑล ปราชินบุรี ” ๘๗

ประกาศ ตั้ง อัครา เก็บ เงิน อกรค่า น้ำ จาก เครื่องมือ ตะโกตาม
ความในกฎเสนาบดี เปลี่ยน อัครา เก็บ เงิน อกรค่า น้ำ
ใน มณฑล นคร ศรี ธรรมราช ศก ๑๒๗ ” ๒๒

ประกาศ ตั้ง อัครา ค่า เครื่องมือ แหตตยา ๖ ศอก แด ค่า กว่
๖ ศอก ” ๒๓

ประกาศ ตั้ง อัครา ค่า ที่ จับ สัตว์ น้ำ บาม ชัน ใน มณฑล ชุมพร
มือ อัครา ๒๒๖๖ หนึ่ง ๑๐ บาท ตั้ง แต่ ศก ๑๒๙ เป็น ต้น ไป ” ๓๐

ประกาศ ใช้พระราชบัญญัติศุขาภิบาล ตำบล ท้ายตลาด
ตำบล ตลาดกลาง ตำบล มะขาม ห้าง เมือง ชลบุรี หน้า ๑๕

ประกาศ ใช้พระราชบัญญัติศุขาภิบาล ตำบล ตลาดท่าอิฐ
เมือง พิษณุ หน้า ๒๕

ประกาศ แก้อัตราเก็บเงินภาษีเรือน โรงร้าน ในเขตศุขาภิบาล
ตำบล ตลาดท่าอิฐ เมือง พิษณุ ใน มณฑล พิษณุโลก หน้า ๒๗

ประกาศ ใช้พระราชบัญญัติศุขาภิบาล ตำบล ท่าวัง ตำบล
คดง ตำบล ประตู่ไชยเหนือ ตำบล พระเสื่อเมือง
ท้องที่อำเภอเมือง ๆ นครศรีธรรมราช หน้า ๒๗

ประกาศ แก้อัตราเก็บเงินภาษีเรือน โรงร้าน ในเขตศุขา
ภิบาล ตำบล ท่าวัง ตำบลคดง ตำบลประตู่ไชยเหนือ
ตำบล พระเสื่อเมือง เมือง นครศรีธรรมราช หน้า ๒๙

ประกาศ ให้ยกการพนัน ค่อแต้ม ซึ่ง เป็น ประเภท การพนัน ใน
หมวดที่ ๓ ไปรวมไว้ ใน การพนัน หมวดที่ ๒ แห่ง
ข้อ ๒ ใน กฎเสนาบดีสำหรับอากร การพนัน ให้ใช้
ใน มณฑล ชัน ใน ร.ศ. ๑๒๑ หน้า ๑๑

ประกาศ ยกกรมท่าซ้าย มาขึ้น อยู่ใน กระทรวง นครบาล หน้า ๑๙

ประกาศ ยกเมือง แม่ฮ่องสอน เป็น เมือง จัตวา รวมอยู่ใน
มณฑลพายัพ หน้า ๒๐

ด

ประกาศ ยก เมือง เชียง รวย เปน เมือง จัตวา มณฑล พายัพ	รวม อยู่ใน หน้า ๒๙
ประกาศ กระทรวง โยธา แพนทไปรษณีย์	” ๓๐
ประกาศ กระทรวง โยธาธิการ แพนทไปรษณีย์	” ๒๙
ประกาศ กระทรวง โยธาธิการ ตั้ง ข้า หลวง จัต ชือ ที่ คิน สร้าง ทาง รถไฟ สายใต้	” ๔๐
ประกาศ กระทรวง นครบาด แพนท บ้อง ถัน โรคร้าย ฉบับที่ ๑๑	” ๓๔
ประกาศ กระทรวง นครบาด แพนท บ้อง ถัน โรคร้าย ฉบับที่ ๑๒	” ๔๔

จ่านักหอสมุด

ประกาศสงกรานต์
รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๙

พระโหราธิบดีรับ พระบรมราชโองการ ประกาศให้ทราบทั่วกัน ว่า
ในปีนี้โดยสุริยคติกาต รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๙ เป็น ปกติสุรทิน ส่วน
จันทรคติกาต ปีจอโทศก จตุศักราช ๑๒๙๒ เป็น ปกติมาศวาร

สงกรานต์

รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๙ เดือนเมษายน ที่ ๑๓ วันพุธเป็นวันมหา
สงกรานต์ เวลาเช้า ๔ โมงกับ ๒๔ นาที ที่ ๑๔ วันพฤหัสบดี เป็นวันเนา
วันที่ ๑๕ วันศุกร์ ตรงด้วยจันทรคติกาต เดือน ๕ ขึ้น ๖ ค่ำปีจอโทศก
เป็นวันเถลิงศกขึ้นจตุศักราชใหม่ เป็น ๑๒๙๒ เวลาบ่าย ๒ โมง
กับ ๑๘ นาที ๓๖ วินาที

ลักษณะจตุศกขึ้นปี

ถ้าจตุศกขึ้นโดยสุริยคติกาต ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายนเป็นต้นไป ถึง
รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๙ แลถึงปีประจำรัชกาลที่ หักศก ๔๓

ถ้าจะจตุศกตามจันทรคติกาต ตั้งแต่เดือน ๕ ขึ้น ค่ำหนึ่งไปจนถึง
ขึ้น ๕ ค่ำ ให้จตุศกปีจอยังเป็นเขตกศก จตุศักราช ๑๒๙๑ ตั้งแต่ขึ้น
๖ ค่ำ ซึ่งเป็นวันเถลิงศกแต่ต่อไป จึงจตุศกปีจอโทศก จตุศักราช

๐๘/๑๐/๒๕๖๕
๑๒๙๒ จันทรคติกาตจะสิ้นศก

วันที่ ๕ ที่ ๖ ที่ ๗ ที่ ๘ เมษายน พระราชพิธีสัมพัจฉรฉินท์
 วันที่ ๑๒ เมษายน พระราชพิธีถอนน้ำพระพิพัฒน์สัตยา วันที่ ๒๐
 พฤษภาคม พระราชพิธีจรตพระนังคัล วันที่ ๒๓ พฤษภาคม วิสาขบูชา
 วันที่ ๒๒ กรกฎาคม เป็นวันเข้าพรรษา วันที่ ๒๑ สิงหาคม
 เข้าพรรษา วันที่ ๑๙ ที่ ๒๐ ที่ ๒๑ ที่ ๒๒ กันยายน เติม
 พระชนม์พรรษา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว วันที่ ๒๐ ที่ ๒๑ กันยายน
 ถอดองพระชนม์พรรษา วันที่ ๑ ตุลาคม พระราชพิธีถอนน้ำพระพิพัฒน์
 สัตยา วันที่ ๒ ที่ ๓ ที่ ๔ ตุลาคม พระราชพิธีสารท วันที่ ๑๘ ตุลาคม
 เป็นวันออกพรรษา วันที่ ๑๑ พฤศจิกายน พระราชพิธีฉัตรมงคล
 สัมโภช พระมหาเสวตศรัศวี วันที่ ๑๕ ที่ ๑๖ พฤศจิกายน พระราชพิธี
 เติมฉัตรพรรษา วันที่ ๑๕ พฤศจิกายน มีจันทบูรปราศ วันที่ ๑
 ที่ ๒ มกราคม เติมพระชนม์พรรษา สัมเด็จพระบรมราชินีนาถแต่สมเด็จพระ
 พระบรมโอรสาธิราช วันที่ ๖ ถึงวันที่ ๑๕ มกราคม พระราชพิธีตรี
 ยัมพวาย วันที่ ๑๕ ถึงวันที่ ๑๙ มกราคม พระราชพิธีตรีปวาย
 วันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ มาฆบูชา วันที่ ๒๕ ที่ ๒๖ ที่ ๒๗ ที่ ๒๘
 มีนาคม พระราชพิธีสัมพัจฉรฉินท์

หนึ่งในปี^{๕๖} วันพุธ เป็นวันชงไชย วันอังคาร เป็นวันชงบีต
 วันอังคาร เป็นวันอุบาศน์ วันพฤหัสบดี เป็นวันโลกาภิวัตน์ ฯ

ประกาศใช้ประกาศเจาะเผาต้นยางทำน้ำมัน

ใน มณฑล นครศรีธรรมราช

มณฑลชุมพร มณฑลจันทบุรี มณฑลราชบุรี

พระเจ้าอนงยาเชอ กรมหลวงดำรงราชานุภาพ เสด็จมาตั้งกระทรวง
มหาดไทย รับพระบรมราชโองการได้เกล้า ๆ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ๆ
ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า การเจาะเผาต้นยางทำน้ำมันใน มณฑล
ราชบุรี มีราษฎร ทำจำหน่าย กัน มาก แต่เป็นสินค้าที่จำหน่าย ให้อ
ขายได้ ดี ส้มควรว จะเรียกเก็บค่า อนุญาต เจาะเผา ต้นยาง เหมือน อย่าง
ที่เรียก เก็บ อยู่ ใน มณฑล อื่นได้ จึง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้
ประกาศใช้ ประกาศ เจาะเผา ต้นยาง ทำน้ำมัน ใน มณฑล นครศรีธรรมราช
มณฑลชุมพร แต่ มณฑลจันทบุรี ใน มณฑล ราชบุรี ด้วย อีก มณฑล
หนึ่ง มีอัตราเรียก ค่าอนุญาต ต้นละ ๖ สตางค์ ตั้งแต่ศก ๑๒๙ เป็น
ต้นไป

คำกล่าว การ มหาดไทย

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑ เมษายน รัตนโกสินทรศก ๑๒๙

(ตงพระนาม) ดำรงราชานุภาพ

เสนาบดี กระทรวงมหาดไทย

ประกาศเดือนอติวราชนันทนา

ตำบล ยางตาบ ตำบลหนองปล่อง ท้องที่ อำเภอ นางรอง

เมืองบุรีรัมย์ เปนนาชั้นจตุรา

พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหลวงดำรงราชานุภาพ เสด็จมาตีกระทรวง
 มหาศไทย รับพระบรมราชโองการได้เกล้า ฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ
 ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า ตามประกาศแก่วิชิตพิภคทะชั้นเก็บ
 เงินอากรค่านาศก ๑๒๔ ซึ่งให้จับเก็บเงินอากรค่านาในตำบลยางตาบ
 แดตำบลนางรอง ท้องที่ อำเภอ นางรอง เมืองบุรีรัมย์ เปนนาชั้นเบญจะ
 นัน บัดนี้การทำนาใน ๒ ตำบลนี้เป็น การเจริญ ทำได้ผลบริบูรณ์ดี
 สมควร จะเดือนขึ้นเก็บ เปนนาชั้นจตุราได้ จึง ทรงพระกรุณาโปรด
 เกล้า ฯ ให้ประกาศเดือน อติวราชนันทนาตำบล ยางตาบ ตำบลหนองปล่อง
 ท้องที่ อำเภอ นางรอง เมืองบุรีรัมย์ เปนนาชั้นจตุรา ตั้งแต่ ศก ๑๒๙
 เป็นต้นไป

คำกล่าวการมหาดไทย

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒ เมษายน วันตนโกสินทรศก ๑๒๙

(ตงพระนาม) ดำรงราชานุภาพ

เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย

ประกาศเพิ่มอัตราค่าราชการ
 ในท้องที่อำเภอเขาใหญ่ชั้น เบเน ๒ บาท
 เว้นแต่ตำบลเขาใหญ่คงเก็บคนละ ๔ บาท ตามเดิม

พระเจ้าอยู่หัวฯ เสด็จขึ้นทรงราชยานภาพ เสด็จขึ้นที่กระทรวง
 มหาดไทย รับพระบรมราชโองการได้เกล้าฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ
 ให้ประกาศ ทราบทั่วกัน ว่า การค้าขายในท้องที่อำเภอเขาใหญ่
 แขวงเมืองนครนายก เวลานี้เป็นการเจริญเติบโตรุ่งเรืองได้ประกอบ
 การทำมาหาเงินได้ผลบริบูรณ์ขึ้นกว่าแต่ก่อน ประโยชน์ที่ราษฎร
 หาได้แต่พื้นภูมิประเทศ ทำเดที่ท้องที่ก็คล้ายคลึงกันกับท้องที่อำเภอ
 เมือง ๆ นครนายก สมควร จะเพิ่มอัตราค่าราชการในท้องที่อำเภอ
 เขาใหญ่ชั้น เบเน ๒ บาท เหมือนอย่างท้องที่อำเภอเมือง ๆ นครนายก
 ได้ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เพิ่มอัตราค่าราชการในท้องที่
 อำเภอเขาใหญ่ชั้น เบเน ๒ บาท เว้นแต่ตำบลเขาใหญ่ให้คงเรียกเก็บ
 คนละ ๔ บาทไป ตามเดิม ตั้งแต่วันที่ ๑๒๙ เป็นต้นไป

ศาลาว่าการมหาดไทย

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒ เมษายน รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๙

(ตงพระนาม) ดำรงราชานุภาพ

เสนาบดี กระทรวงมหาดไทย

ประกาศกำหนด

นักเรียน โรงเรียน สอนกุลหตาม จิตาถย

เป้น นักรเรียน วรษาชนั้ อุดมคักรษา

ตาม ความใน พระราชบัญญัติลักษณะเกณฑ์ทหาร ร.ศ. ๑๒๔

ที่ พระบรมราชโองการ ดำรัสเหนือเกล้าฯ ให้ ประกาศ ทราบ ทั่ว กัน ว่า
 ตาม ความใน พระราชบัญญัติ ลักษณะเกณฑ์ทหาร รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๔
 หมงดยก เว้น ราชการ ทหาร มาตรา ๑๓ ข้อ ๒ มีว่า “นักเรียนวิชาซึ่ง
 รัฐบาลได้กำหนดว่า เป้น วิชาชั้นอุดมศึกษา ยก เว้น ตลอด เวลา เรเรียน
 ภายใน อายุ ๓๐ ปี” นั้น

บัดนี้ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ นักเรียน ใน โรงเรียน สอนกุลหตาม
 จิตาถย กระทรวงธรรมการ เฉพาะ นักเรียน ที่ มีความ รู้ ช้น ตน แลว
 ไม่น่า ถว่า ช้น มีขยม บริบูรณ์ ซึ่งได้ ส่ง รាយชื่อ ตาม ประกาศ ขธิบาย ความ
 นักเรียน วิชาชั้นอุดมศึกษา ข้อ ๒ นั้น เป้น นักรเรียน วรษาชนั้ อุดมคักรษา ตาม
 ความใน พระราชบัญญัติ ลักษณะ เกณฑ์ทหาร ร.ศ. ๑๒๔

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑๙ เมษายน รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๙

เป้น วันที่ 18/10/2566 ใน รัชกาล ปัตยบนั้น

พระราชบัญญัติ

เพิ่มเติมพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำสยาม

รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๔

มีพระบรมราชโองการ ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเห็นชอบเกล้าฯ ให้ประกาศฯ ทราบทั่วกันว่า

ด้วยการเดินเรือไฟรับส่งคนโดยสารตามหัวเมืองเดี๋ยวนี้ เกิดเบียดเบียนครายขึ้นเนื่อง ๆ ได้ความว่า เหตุที่เกิดขึ้นนั้น เกิดขึ้นด้วยเรือหลายเจ้าของแย่งกันหาประโยชน์ แต่พวกนายเรือเหล่านั้น กระทำการเดินเรือแสวงหาประโยชน์ให้นาย ด้วยอุบายแก้งเกียจกันเรือพวกอื่นด้วยอาการทุจริต มิได้คิดถึงหน้าที่ ๆ จะต้องระวังรักษาชีวิต แต่ทรัพย์สินสมบัติของมหาชนตามสมควร ไซ้แต่เท่านั้น ความยังปรากฏว่า เรือที่เป็นเรือขำรุคไม่สมควรใช้ในสาธารณประโยชน์ กรมเจ้าท่าไม่ออกใบอนุญาตให้แล้ว มีผู้พาเรือเช่นนั้น ออกไปรับจ้างหาประโยชน์อยู่ตามหัวเมืองก็มีมาก ทรงพระราชดำริเห็นสมควร จะต้องเพิ่มเติมพระราชบัญญัติเดินเรือในน่านน้ำสยาม รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๔ ให้เป็นการป้องกันภัยอันตรายแก่มหาชนที่ไปมาตามหัวเมือง จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติสืบไปดังนี้ ว่า

08/10/2566

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้ มีนามว่า พระราชบัญญัติเพิ่มเติม พระราชบัญญัติ การ เติรเรือใน น่านน้ำ สยาม รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๔

มาตรา ๒ ให้ ใช้พระราชบัญญัตินี้ ตั้งแต่วันที่ ๑ ถึงหาคม รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๙ เป็นต้นไป

มาตรา ๓ บรรดาเรือกลไฟก็ดี เรือยนต์ก็ดี ที่ใช้ ในมณฑล กรุงเทพฯ ๑ มณฑล กรุงเก่า มณฑล นครสวรรค์ มณฑล พิษณุโลก มณฑล ปราจีนบุรี มณฑล นครไชยศรี แต่ มณฑลราชบุรี นั้น ถ้าใช้ หาประโยชน์ใน การ รับคนโดยลำ กัด หรือรับจ้าง ตกเรือ กัด ต้อง เป็น เรือ ที่ ได้รับ อนุญาต จาก กรมเจ้าท่าใน กรุงเทพฯ ๑ ตาม ตักษณ ที่ บัญญัติไว้ ใน พระราชบัญญัติ การ เติรเรือใน น่านน้ำ สยาม รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๔ มาตรา ๑๐๑ ถึง มาตรา ๑๒๐ แต่ พระราชบัญญัติ เพิ่มเติม พระราชบัญญัติ การ เติรเรือ รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๕

มาตรา ๔ ใน มณฑลที่ ถ้าว มา ข้าง ต้นนี้ ผู้ที่จะ เป็น นายเรือ กัด เป็น นายช่าง กัด ที่ ใช้ เครื่องจักร เรือกลไฟ กัด ซึ่ง รับส่ง คน โดยลำ หรือ รับจ้าง ตกเรือ นั้น ต้อง เป็น ผู้ที่ ได้รับ ประกาศนียบัตร นายเรือ หรือ นายช่าง ของ เจ้าท่า ณ กรุงเทพฯ ๑ ตาม พระราชบัญญัติ การ เติร เรือใน น่าน น้ำ สยาม รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๔ มาตรา ๒๒๔

08/10/2566

มาตรา ๒๒๕ แต่ มาตรา ๒๒๖ จึง จะ เป็น นายเรือ หรือ นายช่าง กัดได้

มาตรา ๕ ถ้าผู้ใดขึ้นใช้รถยนต์ เรือกลไฟสำหรับรับส่ง คนโดย
 ด้าน หรือรับจ้าง ตกเรือใน มณฑลที่ ก่อตัวไว้ข้างต้นนี้แล้ว แต่หา
 มีใบ อนุญาต หรือ ประกาศนียบัตร ไม่ กัด ขึ้น ทำ สิ่งใด ๆ นอกจากนี้
 ซึ่ง เปน อัน ต่ วง เติมิต ต่อ มาตรา ๓ หรือ มาตรา ๔ กัด ท่าน ว่า
 มัน มีความ ผิด ให้ปรับเงินไม่เกินกว่า ๑๐๐ บาท

มาตรา ๖ ตักษณที่จะเคิร เรือยนต์ เรือกลไฟ เพื่อรับส่ง คน
 โดยด้าน หรือรับจ้าง ตกเรือในจำนำตาม มณฑลที่ กัดตัว มา แล้ว
 ข้างต้นนี้ ให้เคิร ตาม ตักษณที่ บัญญัติไว้ ใน พระราชบัญญัติ การ เคิร
 เรือในน้ำน่าน้ำสยาม รัตนโกสินทร์ ศึก ๑๒๔ มาตรา ๖๓. ๖๔. ๖๖.
 ๖๙. ๖๗. ๗๔. ๗๙. ๘๐. ๘๑. ๘๓. ๘๔. ๘๕. ๘๖.
 ๘๗. ๙๐. ๙๑. ๙๒. ๙๔. ๙๕. ๙๖. ๙๗. ๙๘. ๙๙.
 แล ๑๐๐ นั้น

มาตรา ๗ ถ้าแถความ ปรากฏว่า นายเรือผู้ใดซึ่ง มีประกาศ
 นียบัตร ตาม มาตรา ๔ อยู่แล้ว ขึ้น ประพฤติ เติมิต ต่อ พระราชบัญญัติ
 นี้ หรือ พระราชบัญญัติ อื่น ๆ ซึ่ง เกี่ยว ด้วย เรือยนต์ หรือ เรือกลไฟ
 นอกจาก โทษ ซึ่ง จะ พัง มี แก่ มัน ตาม บท กฎหมาย ตักษณอื่น ๆ นั้น ท่าน
 ให้ศาล มี อำนาจ ที่ จะ สั่ง ให้้งด ประกาศ นียบัตร ของ มัน เสีย ชั่ว คราว หนึ่ง
 ไม่เกิน ๖ เดือน กัด หรือ ถ้า มัน มีความ ผิด มาก จะ ถอน

ประกาศนียบัตรนั้น แต่สิ่งห้ามไม่ให้ออก ประกาศนียบัตรให้แก่ มัน ต่อไป
อีกใน ภายหน้าที่ได้

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๒ เมษายน รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๙
เป็นวันที่ ๑๕๑๓๗ ในรัชกาล บัณฑิตนี้

ประกาศ

เดือน อติราชัน ที่ นาคำบต มังขเหล็ก
ทอง ที่ อำเภอ สูง เนิน ชน เป็น นาชัน จัควา

พระเจ้าอินชยาเธอ กรมหลวงดำรงราชานุภาพ เสด็จมา ภัทรวง
มหาดไทย รับพระบรมราชโองการไว้เกล้า ๆ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ๆ
ให้ ประกาศให้ ทราบทั่วกันว่า การ ทำนาใน คำบต มังขเหล็ก ทอง ที่
อำเภอ สูง เนิน แขวง เมือง นครราชสีมา เวลานี้ ราษฎร ทำได้ผล บริบูรณ์
เจริญดีขึ้น กว่าแต่ ก่อน สักควร จะ เดือน อติราชัน ที่ นาชัน เป็น นาชัน
จัควาได้ จึง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้ เดือน อติราชัน ที่ นาคำบต
มังขเหล็ก ทอง ที่ อำเภอ สูง เนิน ชน เป็น นาชัน จัควา ตั้ง แต่ จำนวน
ศก ๑๒๘๘ เป็น คั้นไป

ศาลาว่าการมหาดไทย

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๓ เมษายน รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๙

(ลงพระนาม) ดำรงราชานุภาพ

เสนาบดี ภัทรวงมหาดไทย

ประกาศให้ยกการพนันต่อเดิม
 ซึ่ง เปน ประเภท การพนันใน หมวดที่ ๓
 ไปรวมไว้ใน การพนัน หมวดที่ ๒ แห่งข้อ ๒ ใน กฎเสนาบดี
 สำหรับ อากรการพนันให้ ใช้ ใน มณฑล ชั้นใน ร.ศ. ๑๒๕

พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหลวงดำรงราชานุภาพ เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย รับพระบรมราชโองการใส่เกล้า ๆ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกัน ว่า การพนัน ต่อเดิม ซึ่ง ได้ กำหนดไว้ ใน การพนัน หมวดที่ ๓ แห่ง ข้อ ๒ ใน กฎเสนาบดี สำหรับ อากร การพนันให้ ใช้ ใน มณฑล ชั้นใน ร.ศ. ๑๒๕ อนุญาตให้เล่นได้ทุกฤดูกาลนั้น บัดนี้ มีผู้เล่นกัน ชุกชุม มาก ขึ้น แล ยักย้าย วิธ เล่น คด้ายไปบ่อก ได้เสีย กัน เปน เงิน มาก ๆ จึง ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้ยก การพนันต่อเดิม ซึ่ง เปน ประเภท การพนันในหมวดที่ ๓ ไปรวมไว้ ใน การพนัน หมวดที่ ๒ แห่ง ข้อ ๒ ใน กฎเสนาบดี สำหรับ อากรการพนันให้ ใช้ ใน มณฑล ชั้นใน ร.ศ. ๑๒๕ ซึ่ง อนุญาตให้เล่นได้ เป็น ครั้ง คราว เฉพาะ ใน ที่ แห่ง หนึ่ง แห่งใดใน เวลา เทศกาล แล เรียก อีตว่าค่า อนุญาต เท่า กับ การพนัน หมวดที่ ๒ วง หนึ่ง วัน ละ ๔ บาท

คำดำว่าการ มหาดไทย
 ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๙ เมษายน วันขึ้นโกศวันทศก ๑๒๙
 (ตงพระนาม) ดำรงราชานุภาพ
 เสนาบดี กระทรวงมหาดไทย

กฎข้อบังคับเพิ่มเติม
ว่าด้วยการสืบจับแต่ได้ส่วน พ้อง คดีอาญา
ในหัวเมือง มณฑลกรุงเทพ ฯ

(๑) ตาม ความในกฎเสนาบดี กระทรวง นครบาล ลง วันที่ ๑๖ มกราคม ศก ๑๒๑ ซึ่ง รัช ๓๐-๓๑-๓๒-๓๓-๓๔-๓๕-๓๗ ซึ่ง ว่าด้วย การได้ส่วน การ พ้อง ความ อาญาใน หัวเมือง มณฑล กรุงเทพ ฯ นั้น ให้ยกเลิกเสีย แลให้ ใช้ ข้อความ ต่อไปนี้ แทน

(๒) บรรดา คดี อาญา ทั้งปวง เมื่อ กอง ตระเวน กัด หรือ กำหนัด ผู้ใหญ่บ้าน กัด สืบจับได้ตัวจำเลย มา แล้วย ก็ให้ส่ง ตัว คน แด่ หลักรฐานใน คดีเหล่านั้นไปยัง นายอำเภอของที่ จัดการได้ส่วน ตาม ความใน พระราชบัญญัติ ลักษณะปกครอง ของที่ มาตรา ๕๕ ข้อ ๔ ห้ามไม่ให้ส่ง จำเลย ขอให้ศาลได้ส่วน อย่าง แต่ก่อน

การ ส่ง ตัว จำเลย ใน คดี เช่น นี้ ให้ รับผิดชอบ แล ส่ง ตัว จำเลย แด่ หลักรฐาน ตาม ที่ ได้ ทราบไป ยัง นายอำเภอโดยเร็ว ที่ สุด อย่าง ช้า ไม่เกิน กว่า ๒๔ ชั่วโมง

(๓) ให้หัวหน้า หรือ ผู้ ได้ส่วน คดี ประจำโรง พัก ของ ที่ อำเภอ นั้น ๆ ไม่ต่ำกว่า ๒ นายหมอด ขึ้นไป ไป นั้น เป็น ผู้ช่วย ทำการได้ส่วน นั้น ว่า การ อำเภอ พร้อม กัน กับ กรมการ อำเภอใน บรรดา คดี อาญา ทั้งปวง

ซึ่งจะได้อำนาจขึ้นในอำเภอ นั้น ๆ เว้นไว้แต่หัวหน้าโรงพักมีราชการ
อย่างอื่น ๆ ที่สำคัญเช่นไปสืบสวนเหตุโจรผู้ร้าย ในท้องที่ที่เป็นต้น
จะให้นายกองตระเวนตำแหน่ง รอง ลงมา ไปนั่งแทนก็ได้

(๔) การคุมขังตัวจำเลยผู้กระทำผิดในคดีอาญาไว้ในระหว่าง
ไต่สวน เมื่อไม่มีประกัน กดี หรือเมื่อคดีนั้น นายอำเภอ เห็นว่า ยัง
ไม่ควรให้ประกัน กดี ให้กองตระเวนจัดการคุมขังไว้ยังโรงพักที่ใกล้
อำเภอ ตามเวลาที่จำเป็นในคดีนั้น ๆ

(๕) ระเบียบการไต่สวนในหน้าที่อำเภอที่จะต้องทำอย่างไรนั้น
ให้ทำตามพระราชกำหนดกฎหมายซึ่งได้มีอยู่แล้วนั้นทุกประการ

(๖) ให้ยกผู้ฟังคดีแลเด็มนผู้ฟังคดีของกองตระเวนไปเป็น
ผู้ช่วยรวมทำการกับพนักงานรักษาพระอัยการ แต่ให้พนักงานรักษา
พระอัยการเป็นผู้ฟังคดีอาญาตามกฎหมาย

(๗) ให้กองตระเวนซึ่งประจำท้องที่ ฟังบังคับบัญชา นาย
อำเภอประจำท้องที่นั้น ๆ แต่ฟังบังคับบัญชาผู้ว่าราชการเมืองที่ขอบ
ด้วยราชการ

(๘) ถ้าหัวหน้าโรงพักประจำท้องที่อำเภอมีกิจธุระอย่างหนึ่ง
อย่างใดที่จะต้องไปค้างคืนวัน ก็ให้แจ้งความให้นายอำเภอทราบทุก
คราวที่ไป ถ้าเป็นหัวหน้าโรงพักของเมืองก็ให้สาต่อผู้ว่าราชการเมือง

เว้นไว้แต่เป็นการประชุมกันด่วน จะแจ้งให้ทราบไม่ทัน โดยโรง

พักค้างเฝ้าจากเมือง แด อำเภอก็ไปได้ แต่ให้ผู้ซึ่ง มีตำแหน่ง รอง ลงมา
แจ้งความให้ผู้ว่าราชการ เมือง แด นาย อำเภอ ทราบ การ แจ้ง ความ นี้
จะไปแจ้งความ ด้วยตนเอง หรือ มีหนังสือไปแจ้ง ความให้ทราบก็ได้

(๙) ให้เจ้ากรม หรือ ปลัด กรมผู้ซึ่ง เป็น หัวหน้า บัง คับ การ ของ
ตระเวน ประจำเมือง นั้น ๆ มีหน้าที่ ราชการ เข้า ใน ที่ ประชุม ปลุกษา
หารือ ข้อ ราชการ ของ ผู้ว่า ราชการ เมือง ด้วย

(๑๐) ให้เจ้ากรม หรือ ปลัด กรมผู้ซึ่ง เป็น หัวหน้า บัง คับ การ ของ
ตระเวน ประจำเมือง นั้น ๆ รวบรวม รายงาน ของ โรง พัก ทั้งปวง ใน เมืองนั้น
ใน เหตุ ศักดิ์ ชาติา ที่ เกิด ขึ้น ตาม แค ที่ ของ ตระเวน ได้ทราบ กับ ที่ ของ
ตระเวน จับได้ แด จำนวน พดตระเวน กำถัง พาหนะ ฮาดูช ซึ่ง มีประจำ
อยู่ตาม โรงพักใน เดือน นั้น ยื่น ต่อ ผู้ว่า ราชการ เมือง ด้วย ฉบับ ๑
ทุก ๆ เดือน

(๑๑) เจ้า กรม ของ ตระเวน ชั้น นอก สายเหนือ แด สายใต้ ซึ่ง
เป็น ผู้ บัง คับ รับผิดชอบ ในการ ปรามปรามโจร ผู้ร้าย แด ระเบียบ ราช
การ ของ กรม ของ ตระเวน ใน ตำแหน่ง รอง แค ผู้ บัง คับ การ กรุงเทพ มา
แต่เดิม แด นั้น ก็ ให้คง อยู่ ตาม เดิม แต่ ให้ มีหน้าที่ เพิ่มเติม เป็น ที่
ปลุกษา ของ ผู้ว่า ราชการ เมือง ใน การ ปรามปรามโจร ผู้ร้าย แด ทั้ง มี
หน้าที่ ๆ จะ ตรวจ แด พัง การไต่สวน แด แนะนำ การไต่สวน ของ อำเภอด แด
อัยการ ได้ทุกเมื่อ ตาม ข้อ บัง คับ แด กฎหมาย

(๑๒) ระเบียบ การ อย่าง ขึ้นใน น้ำที่ กอง ตระเวน ที่ ไม่ขัด กับ กฎ ข้อ มังคัมนี้ ได้เคย ปฏิบัติ มาอย่างไร ให้คง ทำไป อย่าง เดิม

(๑๓) การ แบ่ง อาณา เขตร์ ปกครอง โรง พัก ซึ่ง ได้ แบ่ง ไว้ แล้ว แต่ เดิม ยัง หา ตรง กัน กับ การ แบ่ง ที่ของ ที่ ปกครอง อำเภอ แต่เมืองไม่ เพราะ ฉนั้น ให้ ผู้ บังคับ การ กรม กอง ตระเวน พร้อม ด้วย เจ้ากรม กองตระเวน เจ้า กรม อำเภอ แต่ ผู้ว่า ราชการ เมือง ประชุม ปลุกษา ทหาร หรือ จัดการ แบ่ง เสียใหม่ ให้ ตรง กับ เขตร์ เมือง เขตร์ อำเภอ แต่ เขตร์ อำนาจ คัด ตาม กฎหมาย

กระทรวงนครบาล

กฎให้ ไว้ ณ วันที่ ๑ เมษายน รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๙

(ลงนาม) เจ้าพระยายมราช

เสนาบดี กระทรวงนครบาล

ประกาศใช้พระราชบัญญัติสุขาภิบาล

ตำบล ท้าย ตลาด ตำบล ตลาด กลาง ตำบล มะขามหย่ง
เมืองชลบุรี

มีพระบรมราชโองการ ดำรัส เห็นเกล้า ๆ ให้ประกาศ ทราบ ทวิกัน ว่า ตาม ความใน พระราชบัญญัติจัดการ สุขาภิบาล ตาม หัวเมือง รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๙ มาตรา ๒ มีความว่า ถ้าจะโปรดเกล้า ๆ ให้ ใช้

08/10/2566

พระราชบัญญัติ^{นี้} ใน คำบดโต เมื่อโต จะได้ ประกาศใน หนังสือราชกิจจานุเบกษา

แต่ใน ท้อง ที่ ๆ จะ ใช้ พระราชบัญญัติ^{นี้} ด้วย เบน ลำคัณ^{นี้} บัด^{นี้} พระเจ้า^{นี้} ของยาเซอ กรมหมื่น มรุพงษ์ ศิริพัฒน์ ข้าหลวง พิเศษ จัด ราชการ ตำแหน่ง ข้าหลวง เทศาภิบาล ลำเว็จ ราชการ มณฑล ปราชินบุรี มี โย บอก เข้ามา กราบ บังคม ทูล พระกรุณา ว่า เมือง ชดบุรี เป็น ที่ ตั้ง ภูมิตำเนา ประชุม การ คำขาย มีบ้าน เรือน แต่ ผู้คน มาก ส้มควรว จะ จัด การ ศุขาภิบาล ตาม พระราชบัญญัติ^{นี้} ศุขาภิบาลได้ เพราะ การ ที่ จะจัดศุขาภิบาล^{นี้} เปน การ แรกตั้ง^{ขึ้น} ควร จะจัดตั้ง^{ใน} คำบด ท้าย ตลาด คำบด ตลาด กลาง แต่ คำบด มะขาม หย่ง ก่อน เหตุ^{นี้} พระเจ้า^{นี้} ของ ยาเซอ กรมหมื่น มรุพงษ์ ศิริพัฒน์ ข้าหลวง พิเศษ จัด ราชการ ตำแหน่ง ข้าหลวง เทศาภิบาล ลำเว็จ ราชการ มณฑล ปราชินบุรี จึงได้ รับสั่ง ให้หม่อมเจ้า ชำรงศิริ ผู้ว่า ราชการ เมือง ชดบุรี เรียก ประชุม กำหนด ผู้ใหญ่บ้าน แด่ คฤหบดี ใน คำบด ทั้ง ๓ ปรึกษา เห็น ชอบ พร้อม กันว่า ควร จะจัด ศุขาภิบาล ตาม พระราชบัญญัติ^{นี้} ใน ท้อง ที่ คำบด ท้าย ตลาด คำบด ตลาด กลาง แต่ คำบด มะขาม หย่ง เมือง ชดบุรี ก่อน ที่อื่น แลวจึง ค่อย จัด ทรายย เวศร ต่อไป

เมื่อได้ ทรง ทราบ ความ ตาม โย บอก ^{นี้} ทรง พระราชดำริเห็น ชอบ ด้วย จึง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ พระราชทาน พระบรมราชา อนุญาต

08/10/2566

ให้จัดการ ศุขาภิบาล ที่ ตำบล ห้วย ตาด ตำบล ตาด กวาง แด ตำบล
มะฆาม ห้าง เมืองรัตนบุรี ตั้งแต่วันที่ ๑ เดือน พฤษภาคม รัตนโกสินทร์
ศก ๑๒๙ เป็น ต้นไป คือ

๑ ศุขาภิบาล ที่จะจัดขึ้น นี้ จัด อย่าง ศุขาภิบาล เมือง ตาม พระราช
บัญญัติ

๒ กำหนด เขต ศุขาภิบาล ใน ชั้น ต้น คือ ตำบล เนื้อ จด สพานหลวง
ท้าย บ้าน ตำบล บ้าน ไชย กวาง ๑๓ เส้น ๕ วา ตำบล ไชย คดของ
บาง ปลาสร้อยน้อย กวาง ๗ เส้น ๑๓ วา ตำบล ตวัน ออกจดหลัง
วัด เครือวัลย์ ยาว ๓๙ เส้น ๑๒ วา ต่อไป เมื่อ จะ ขยาย เขต ศุขา
ภิบาล ยิ่ง กว่า ตำบล ๓ ตำบล ออกไป ทาง ไต เพียง ไต จะ ได้ ประกาศ ต่อไป
โดยลำดับ

๓ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ พระราชทาน เงิน ภาษี โรง ราน ที่ เก็บ
ได้ ใน เขต ศุขาภิบาล ให้ เป็น ผล ประ โยชน์ สำหรับ บำรุง ใน การ จัด ศุขา
ภิบาล ตาม พระราชบัญญัติ จัด การ ศุขาภิบาล หัว เมือง รัตนโกสินทร์

ประกาศ มา ณ วันที่ ๖ พฤษภาคม รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๙

เป ณ วันที่ ๑๕๑๕๑ ใน รัชกาล บั ตย บั น ี่

08/10/2566

ประกาศแก่ อุตวาเก็บเงินภาษีเรือน โรงร้าน
 ในเขตรัฐสุขาภิบาล ตำบลท้ายตลาด ตำบลตลาดกลาง
 แด ตำบล มะขามหย่ง เมืองชลบุรี ใน มณฑล ปราจีนบุรี

พระเจ้าอนงยาเชอ กรมหลวงดำรงราชานุภาพ เสด็จตั้งกระทรวง
 มหาดไทย รับพระบรมราชโองการได้เกล้า ฯ ให้ประกาศให้ทราบทั่ว
 กันว่า ตามที่ได้ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ ใช้พระราชบัญญัติ
 จัดการสุขาภิบาลหัวเมือง วัดนโกสินทร์ ศก ๑๒๗ เฉพาะ ตำบลท้ายตลาด
 ตำบลตลาดกลาง ตำบล มะขามหย่ง เป็นสุขาภิบาลเมือง ณเมืองชลบุรี
 แล้ว

บัดนี้ พระเจ้าอนงยาเชอ กรมหมื่นมรุพงษ์ศิริพัฒน์ ข้าหลวงพิเศษ
 ดำรงราชการ มณฑลปราจีนบุรี มีใบบอกเข้ามา กราบบังคมทูล พระ
 กรุณาว่า ได้ประชุมเลือกตั้ง กรรมการ สำหรับจัดการสุขาภิบาล ๙ นาย
 ครบ คณะ สำหรับ สุขาภิบาล เมือง ตาม พระราชบัญญัติแล้ว แต่ได้ ประชุม
 กรรมการ ปรึกษาหารือ เห็นพร้อมกันว่า เงิน ภาษี โรง ร้าน ซึ่ง ทรง พระ
 กรุณาโปรดเกล้า ฯ พระราชทาน สำหรับบำรุง รักษาการสุขาภิบาล ที่จัด
 เก็บ อยู่ในเวลานี้ สิ้นควร จะแก้ไขจัดเก็บใหม่ เพื่อจะได้เป็น การ
 เด็ดมือ นำกัน ดังนี้ คือ

- ๑ หอง ที่มีสินค้า แต่ไม่ปรากฏว่าต้องเสียค่าเช่า เก็บปีหนึ่ง
 หอง ๓ ๑ บาท ๕๐ สตางค์

08/10/2566

๒ เรือนโรงที่ไม่ได้เช่า แต่ไม่มีสินค้า เก็บเบี้ยหนึ่ง ห้องละ ๑ บาท ๕๐ สตางค์

๓ ห้องที่ปรากฏว่าต้องเสียค่าเช่า จะมีสินค้าหรือไม่มีสินค้านั้นก็ตั้งเก็บอัตรา ๑๒ ชัก ๑ คอปี ในเงินค่าเช่าที่เก็บได้ตั้งนี้ ทรงพระราชดำริเห็นชอบด้วย จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศเก็บเงินภาษีเรือนโรงบ้านบำรุง การศุขาภิบาล แก่ผู้ซึ่งอยู่ในเขตร์ศุขาภิบาล เมืองชตบุรี มีอัตราเป็น ๓ อย่าง แต่รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๙ เป็นต้นไป ประกาศ มา ณ วันที่ ๖ พฤษภาคม รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๙

ประกาศยกกรมท่าซ้าย

มาขึ้น อยู่ใน กระทรวงนครบาล

มีพระบรมราชโองการ ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำริดีเห็นชอบเกล้าฯ ให้ประกาศทราบทั่วกัน ด้วย ทรง พระราชดำริเห็นว่า กรมท่าซ้าย ซึ่ง ใน เวลานั้น ขึ้น อยู่ใน กระทรวงการต่างประเทศ นั้น ยังหาเหมาะแก่ เวลา แล สมัยไม่ จึงทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ยก กรมท่าซ้าย มาขึ้น อยู่ใน กระทรวงนครบาล ซึ่ง เปน เจ้ากระทรวง ที่ ปกครอง พดเมือง ใน กรุงเทพฯ ๑ คอไป ๗

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑๑ พฤษภาคม รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๙

เปน วันที่ ๐8/10/2566 ใน รัชกาล บัณฑิตนี้

ประกาศ

ยกเมืองแม่ฮ่องสอนเป็นเมืองจัตวา
รวมอยู่ใน มณฑลพายัพ

มี พระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ ให้ประกาศทราบทั่วกัน ว่า
แต่เดิม เมืองแม่ฮ่องสอน เมืองยวม เมืองขุนยวม เมืองปาย ได้จัด
รวมเข้าเป็นจังหวัด เรียกว่า จังหวัดเชียงใหม่ ตั้งมา หัวเมือง
เหล่านี้ มีความเจริญยิ่งขึ้น จนเป็นเหตุให้เห็นว่า การที่ให้เป็นแต่
เพียงจังหวัดไม่พอแก่ ราชการ แล ความเจริญ สัมควร จะเลื่อนชั้น การ
ปกครองขึ้นให้ สัมกับ ราชการ แล ความเจริญในท้องถิ่น จึงทรง พระ
กรุณาโปรดเกล้าฯ ให้รวมเมืองแม่ฮ่องสอน เมืองยวม เมืองขุนยวม
เมืองปาย ตั้งเป็นเมืองจัตวา เรียกว่าเมืองแม่ฮ่องสอน อยู่ใน มณฑล
พายัพ แต่จัดแบ่งการปกครองเป็น ๔ อำเภอ คือ อำเภอเมืองแม่
ฮ่องสอน อำเภอเมืองยวม อำเภอเมืองขุนยวม อำเภอเมืองปาย
เหมือนอย่าง หัวเมืองจัตวาชั้นโท ชั้น กรุงเทพมหานคร ทั้งปวง แล ทรง
พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้หลวงรัฐกิจวิจารณ์ยกกระบัตรเมือง นครจำปาสัก
เป็นผู้ว่าราชการเมืองแม่ฮ่องสอน รับราชการ ต้นของ พระเดชพระคุณ
สืบไป

คำดำรัสว่ากรมมหาดไทย

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑๐ พฤษภาคม รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๙

(ลงพระนาม) ดำรงราชานุภาพ

เสนาบดี กระทรวงมหาดไทย

ประกาศกระทรวงโยธาธิการ

แพนก์ไปรษณีย์

พระเจ้าอนงยาเชอ กรมหลวงนเรศวรฤทธิ์ เสด็จมาตั้งกระทรวงโยธาธิการ ขอประกาศให้ทราบทั่วกันว่า

ด้วยตามที่ได้ ใช้พระราชบัญญัติ ขัตตราทองคำ ตัวตราไปรษณีย์ ราคาอันใช้ได้ พิมพ์แก่ เป็น ราคา ๕ ต่างค์ ใช้ชั่วคราว มา บัดนี้ ได้ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้สร้าง ตัวตราไปรษณีย์ ชนิดใหม่มีราคา ๕ อย่าง พระราชทาน พระบรมราชานุญาต ให้กรมไปรษณีย์ โทรเลข จำหน่ายใช้ ตัวตราไปรษณีย์ ชนิดใหม่ ปน กับ ตัวตราไปรษณีย์ ชนิดเก่าได้ ตั้งแต่วันที่ ๑๕ พฤษภาคม รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๙ เป็นต้นไป

ตัวตราไปรษณีย์ ชนิดใหม่นี้ มีรูปครุฑ พานหั้นเชิญ พระบรมรูป พิมพ์บน กระดาษขาว คือ

๑. ราคา ๒ ๕ ต่างค์ พิมพ์ เหลือง แสด. วง โป สดบับ ดีเขียว ขอบน
๒. ราคา ๓ ๕ ต่างค์ พิมพ์ แดง วง โป ดีเขียว.
๓. ราคา ๖ ๕ ต่างค์ พิมพ์ แดง วง โป ดีแดง.
๔. ราคา ๑๔ ๕ ต่างค์ พิมพ์ แดง วง โป ดีน้ำเงิน.
๕. ราคา ๒๘ ๕ ต่างค์ พิมพ์ แดง วง โป ดีน้ำตาล.

จะได้จำหน่าย ณที่ ต่าง ๆ ซึ่งเคยจำหน่าย ตัวตราไปรษณีย์ ทัง พระราชอาณาเขต

ประกาศ มา ณวันที่ ๑๒ พฤษภาคม รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๙

(ลงพระนาม) นเรศวรฤทธิ์
เสด็จมาตั้งกระทรวงโยธาธิการ

ประกาศ

ตั้ง ชัตรา เก็บเงิน อากรค่าน้ำ จาก เครื่อง มือ ตะโก
ตาม ความใน กฎเสนาบดี เปลี่ยน ชัตรา เก็บเงิน อากรค่าน้ำ
ใน มณฑล นครศรีธรรมราช ศก ๑๒๙

พระเจ้าอยู่หัวยาเธอ กรมหลวงดำรงราชานุภาพ เสนาบดี กระทรวง
มหาดไทย รับ พระบรมราชโองการได้เกล้าฯ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ
ให้ ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า ราษฎรใน มณฑลนครศรีธรรมราชได้ทำ
เครื่อง มือ จับสัตว์น้ำ ชนิดหนึ่ง เรียกว่า ตะโก ผล ประโยชน์ที่
ราษฎร จับสัตว์น้ำได้ ด้วย เครื่องมือ ชนิดนี้ มีหนึ่ง รวด ๓๐๐ บาท ถึง
๕๐๐ บาท แต่ตาม ความใน กฎเสนาบดี สำหรับ อากรค่าน้ำ ยัง หา มี ชัตรา
ให้ เรียกเก็บค่า อากร เท่าใดไม่ จึง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้ง
ชัตรา เก็บเงิน อากร ค่าน้ำ จาก เครื่อง มือ ตะโก ตาม ความใน กฎเสนาบดี
เปลี่ยน ชัตรา เก็บเงิน อากรค่าน้ำใน มณฑล นครศรีธรรมราช ศก ๑๒๙ มี
ชัตรา ดังนี้ เครื่อง มือ จับสัตว์น้ำ ตะโก ปาก กว้าง ๑๕ วา แต่ต่ำกว่า
๑๕ วา ปากหนึ่ง ๑๕ บาท ให้ราษฎรที่ใช้ เครื่อง มือ ตะโก เสียค่า
อากร ตั้งแต่ ศกนี้ เป็นต้นไป

ศาลาว่าการมหาดไทย

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑๒ พฤษภาคม รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๙

(ลงพระนาม) ดำรงราชานุภาพ

เสนาบดี กระทรวงมหาดไทย

ประกาศตั้งอัตราค่าเครื่องมือแหทอด

ยาว ๖ ศอก แต่ต่ำกว่า ๖ ศอก

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงดำรงราชานุภาพ เสด็จมาตั้งกระทรวงมหาดไทย รับพระบรมราชโองการได้เกล้าฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกัน ว่า ตามความใน กฎเสนาบดีว่าด้วยวิธีจัดการ แด่ตั้ง อัตราเก็บเงิน อากร ค่าน้ำ ตาม ความใน พระราชบัญญัติ อากรค่าน้ำ ศก ๑๒๐ ซึ่ง ตั้ง อัตราเก็บเงิน อากร ค่าเครื่อง มือ จับสัตว์น้ำ แหทอด ยาวกว่า ๑๐ ศอก ปาก ตะ ๔ บาท กับยาว ๑๐ ศอก แต่ต่ำกว่า ปาก ตะ ๓ บาท นั้น บัดนี้ ราษฎรได้ทำ เครื่อง มือ แหทอด ขึ้นใช้ อีก ชนิดหนึ่ง ยาว ๖ ศอก แต่ต่ำกว่า ๖ ศอก ก็ จะ เรียกเก็บ ตาม อัตรา ในกฎเสนาบดี ย่อมเป็น การ เดือดร้อน แก่ราษฎร จึง ทรง พระกรุณา โปรดเกล้าฯ ให้ตั้ง อัตราค่า เครื่อง มือ แหทอด ยาว ๖ ศอก แต่ต่ำกว่า ๖ ศอก ขึ้น อีก ชนิดหนึ่ง มีอัตรา เรียกเก็บ อากร ค่าน้ำ ปาก ตะ ๑ บาท ตาม ความใน กฎเสนาบดี ว่าด้วยวิธีจัดการ แด่ตั้ง อัตราเก็บเงิน อากร ค่าน้ำตาม ความใน พระราชบัญญัติ อากรค่าน้ำ ศก ๑๒๐ ตั้ง แต่ ศก ๑๒๙ เป็นต้นไป

ศาลาว่าการมหาดไทย

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑๘ พฤษภาคม วันขึ้นปีใหม่ คศ ๑๒๙

(ลงพระนาม) ดำรงราชานุภาพ

เสนาบดี กระทรวงมหาดไทย

ประกาศตั้งตำแหน่งเสนาบดีกระทรวงวัง

มีพระบรมราชโองการ ดำรัสเหนือเกล้าฯ ตั้งว่า เมื่อ เดือน กุมภาพันธ์
 รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๘๘ สมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้ากรมหลวง
 นริศรานุวัดติวงศ์ ซึ่ง ดำรง ตำแหน่ง เสนาบดีกระทรวงวัง กราบ บังคมทูล
 พระกรุณา ขอ พระราชทาน พระบรมราชานุญาต หยุด พัก ราชการ เพราะ
 มี พระโรค เบียด เบี้ยว ทรง พระกรุณา โปรดเกล้าฯ พระราชทาน พระ
 บรมราชานุญาต ให้ หยุด พัก ราชการ ตั้ง ณ ตำแหน่ง เสนาบดีกระทรวงวัง นั้น
 ทรง พระราชดำริ เห็น ว่า พระเจ้าน้องยาเธอ กรมขุนสรีรรพัตติธิประดงค์
 สมควร จะ อดอง พระเดช พระคุณ ได้ จึง ทรง พระกรุณา โปรดเกล้าฯ
 ให้ พระเจ้าน้องยาเธอ กรมขุนสรีรรพัตติธิประดงค์ เสด็จ เข้า มา จาก มณฑล
 อีสาน เพื่อ มา รับ ราชการ ใน ตำแหน่ง เสนาบดี กระทรวงวัง แต่ ใน
 เวลา ซึ่ง พระเจ้าน้องยาเธอ กรมขุนสรีรรพัตติธิประดงค์ ยัง ไม่ เสด็จ มา ถึง
 กรุงเทพฯ ทรง พระกรุณา โปรดเกล้าฯ ให้ พระเจ้าน้องยาเธอ กรมขุน
 สัมมตอมรพันธุ์ แด่ พระยาอนุรักษราชมนตรี วัชรา ราชการ ใน ตำแหน่ง
 เสนาบดี กระทรวงวัง ไป ก่อน นั้น บัด นี้ พระเจ้าน้องยาเธอ กรมขุน
 สรีรรพัตติธิประดงค์ เสด็จ มา ถึง กรุงเทพฯ แล้ว จึง ทรง พระกรุณา โปรด
 เกล้าฯ ให้ พระเจ้าน้องยาเธอ กรมขุนสรีรรพัตติธิประดงค์ เปน เสนาบดี
 กระทรวงวัง รัับราชการ อดอง พระเดช พระคุณ ตาม ตำแหน่ง ดับไป

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๕ พฤษภาคม รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๙

ประกาศใช้พระราชบัญญัติสุขาภิบาล

ตำบลตลาดท่าอิฐ เมืองพิษณุ

มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ ให้ประกาศทราบทั่วกันว่า ตามความในพระราชบัญญัติจัดการสุขาภิบาลตามหัวเมืองรัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๗ มาตรา ๒ มีความว่า ถ้าจะโปรดเกล้าฯ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ในตำบลใดเมื่อใด จะได้ประกาศในหนังสือราชกิจจานุเบกษา แต่ในท้องที่ ๆ จะใช้พระราชบัญญัตินี้ด้วยเป็นพิเศษ

บัดนี้พระยาอุไทยมนตรี ข้าหลวงเทศาภิบาลสำเร็จราชการมณฑลพิษณุโลก มีใบบอกเข้ามากราบบังคมทูลว่า เมืองพิษณุโลกเป็นที่ตั้งภูมิสำเนาประชุมการค้าขายมีบ้านเรือนแต่ผู้คนมาก การรักษาความสะอาดแต่สุขสำราญที่ได้จัดมาแต่เดิมไม่เป็นที่พอเพียงแก่ความเจริญของบ้านเมืองสมควรจัดการสุขาภิบาลตามพระราชบัญญัติสุขาภิบาลได้ การที่จะจัดสุขาภิบาลในขั้นแรก ควรจะจัดตั้งในตำบลตลาดท่าอิฐก่อน พระยาอุไทยมนตรี ข้าหลวงเทศาภิบาลมณฑลพิษณุโลก จึงได้สั่งให้พระพิบุตย์สงคราม ผู้ว่าราชการเมืองพิษณุโลก เรียกประชุมกำนันผู้ใหญ่บ้านแต่คลองหับเต้ ในตำบลตลาดท่าอิฐปรึกษาเห็นชอบพร้อมกันว่า ควรจะจัดสุขาภิบาลตามพระราชบัญญัติในท้องที่ตำบลตลาดท่าอิฐก่อนที่อื่น แล้วจึงค่อยขยายเขตรออกไป

เมื่อ ทรง ทราบ ความ ตามไป บอกล้วน
 ด้วย จึง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ พระราชทาน พระบรมราชานุญาต
 ให้จัดการ ศุขาภิบาลที่ ตำบล ตลาดท่าอิฐ เมืองพิษณุ ตั้งแต่ วันที่ ๑
 เดือน มิถุนายน รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๙ เป็นต้นไป คือ

๑ ศุขาภิบาลที่จะจัดขึ้นนี้ จัดอย่าง ศุขาภิบาลเมือง ตาม พระราช
 บัญญัติ

๒ กำหนดเขตร์ศุขาภิบาลชั้นต้น คือ ตำบลไคตั้ง ตั้งแต่พานข้าม
 ศตอง วัดต้น มะขามไป ตาม ถนน ตลาดท่าอิฐ จนถึงบ้านเหนือจดแจ้ง
 กิมเซงหัด ทิศตะวันออก ตั้งแต่ ถนน ตลาด ท่าอิฐ จดจำแม่น้ำน่าน
 ทิศตะวันตก ตั้งแต่ ถนน ตลาด ท่าอิฐ ขึ้นชั้นไป ๓๐ วา ต่อไปเมื่อจะ
 ขยายเขตร์ศุขาภิบาล ยิ่งกว่าตำบลนี้ ออกไปทางใดเพียงใด จะได้ประกาศ
 ต่อไปโดยลำดับ

๓ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ พระราชทาน เงิน ภาษีโรงเรือนที่เก็บ
 ได้ ในเขตร์ศุขาภิบาล ให้เป็น ผล ประโยชน์สำหรับบำรุง ในการ จัด
 ศุขาภิบาล ตาม พระราชบัญญัติจัดการศุขาภิบาลตามหัวเมือง รัตนโกสินทร์
 ศก ๑๒๙

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๑ เดือน พฤษภาคม รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๙
 เป็นวันที่ ๐๘/๑๐/๒๕๖๖ ในรัชกาล บัณฑิตนี้

ประกาศเก็บเงินภาษีเรือนโรงร้าน
 ในเขตเทศบาลตำบลตลาดท่าอิฐ เมืองพิษณุ
 ไท ใน มณฑลพิษณุโลก

พระเจ้าอยู่หัวฯ เสด็จมาทรง
 มหาดไทย รับพระบรมราชโองการได้เกล้าฯ ให้ประกาศให้ทราบทั่ว
 กันว่า ตามที่ได้ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ ใช้พระราชบัญญัติ
 จัดการสุขาภิบาล ตาม หัวเมือง รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๗ เหนือ ตำบล ตลาด
 ท่าอิฐ เป็นสุขาภิบาล เมือง ณเมืองพิษณุไธแล้ว นั้น

บัดนี้ พระยาอุไทยมนตรี ข้าหลวงเทศาภิบาลดำรง เจ้าการ มณฑล
 พิษณุโลก มีใบบอกเข้ามากราบบังคมทูล พระกรุณาว่า ได้ประชุม
 เต็อกตั้ง กรรมการ ดำหรับจัดการสุขาภิบาล ๙ นาย ครบคณะ ดำหรับ
 สุขาภิบาล เมือง ตาม พระราชบัญญัติแล้ว แต่ได้ประชุม กรรมการ ปรึกษา
 หารือ เห็นพร้อม กันว่า เงิน ภาษีเรือนโรงร้าน ซึ่ง ทรง พระกรุณาโปรด
 เกล้าฯ พระราชทาน ดำหรับบำรุง รักษา การ สุขาภิบาล ที่ จัด เก็บ อยู่ ใน
 เวลานั้น ดันควรจะแก้ไขจัดเก็บใหม่ เพื่อจะได้เป็น การ เต็มหน้ากัน
 ดังนี้ คือ

๑ เรือนโรงร้าน ที่มีสินค้ำแต่ไม่ปรากฏว่า ต้อง เสียค่าเช่า เก็บห้อง

๓ บาทครึ่ง

๒ เว้นโรงเรือนที่ปรากฏว่าต้องเช่า เก็บห้องละ ๑ โฉ ๑๐ ของจำนวนค่าเช่าปี ๑ แก้ว ให้เช่า

๓ เว้นโรงเรือนไม่ใช่เป็นที่ไว้สินค้า หรือจำหน่ายสินค้า แต่ไม่ปรากฏว่าต้องเช่า เก็บภาษีตามตาราง ฉะ ๑๕ ต่ตางค์ต่อบี ดึงนทรงพระราชดำริเห็นชอบด้วยแล้ว จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศเก็บเงินภาษีเรือนโรงเรือนบำรุงการศุขาภิบาล แก้ว ซึ่งอยู่ในนครศุขาภิบาลเมืองพิไชย มีอัตราเป็น ๓ อย่าง แต่รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๙ เป็นต้นไป

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๑ พฤษภาคม รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๙

ประกาศ

ยกเมืองเชียงราย เป็นเมืองจัตวา

รวมอยู่ในมณฑลพายัพ

มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ ให้ประกาศทราบทั่วกันว่า แต่เดิมเมืองเชียงแสน เมืองเชียงราย เมืองฝาง เวียงป่าเป้า เมืองพะเยา อำเภอแม่ใจ อำเภอดอกคำใต้ อำเภอแม่ส่วย เมืองเชียงคำ เมืองเชียงของ ได้จัดรวมเข้าเป็นจังหวัด เรียกว่า จังหวัด พายัพเหนือ ต่อมาเมืองเหล่านี้มีความเจริญยิ่งขึ้น จนเป็นเหตุให้เห็นว่า การที่จัดให้มีแต่เพียงจังหวัดไม่พอแก่ราชการแก่ความเจริญสมควรจะเลื่อนชั้น

08/10/2566

การปกครองขึ้นให้สัมพันธ์กับราชการ แต่ความเจริญในท้องที่ จึงทรงพระ
 กรุณาโปรดเกล้าฯ ให้รวมเมือง เชียงเด่น เมืองเชียงราย เมืองฝาง
 เวียงป่าเป้า เมืองพะเยา อำเภอแม่ใจ อำเภอดอกคำใต้ อำเภอแม่สรวย
 เมืองเชียงคำ เมืองเชียงทอง คงเป็นเมืองจัตวา เรียกว่าเมืองเชียงราย
 อยู่ในมณฑลพายัพ แต่จัดแบ่งการปกครองเป็น ๑๖ อำเภอ คือ อำเภอ
 เมือง ๆ เชียงราย อำเภอเมืองเชียงเด่น อำเภอเมืองฝาง อำเภอ
 เวียงป่าเป้า อำเภอเมืองพะเยา อำเภอแม่ใจ อำเภอดอกคำใต้ อำเภอ
 แม่สรวย อำเภอเมืองเชียงคำ อำเภอเมืองเชียงทอง เหมือนอย่างหัวเมือง
 จัตวา ชั้นในที่ขึ้น กรุงเทพมหานคร ทั้งปวง แต่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ
 ให้พระภักดีณรงค์ซึ่ง เป็น ข้าราชการประจำจังหวัดพายัพเหนือ เป็นผู้ว่า
 ราชการเมือง เชียงราย รับราชการ ต้นของ พระเดช พระคุณสืบไป ฯ

คำว่ากรมมหาดไทย

ประกาศมาณวันที่ ๙ มิถุนายน รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๙

(ตงพระนาม) ดำรงราชานุภาพ

เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย

ประกาศกระทรวงโยธาธิการ

พแนกไปรษณีย์

พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหลวงนครสวรรค์วรพตย์ เสนาบดีกระทรวงโยธา

ธิการ ๐๘/๑๐/๒๕๖๖ ขอประกาศให้ทราบทั่วกันว่า

ด้วย ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สร้าง ตัว คราไปรตน์ยี่ขันใหม่
 อีก อย่าง หนึ่ง ราคา ๑๒ ตำตวงค์ รูปพรรณ สิ้นฐาน แดวดตาย อย่าง
 เดียว กัน กับ ที่ได้ ออก ประกาศไว้แล้ว เมื่อวันที่ ๑๕ พฤษภาคม รัตน
 โกสินทร์ศก ๑๒๙ พระราชทาน พระบรมราชานุญาตให้กรมไปรตน์ยี่
 โทเรชจำหน่ายใช้ ตั้งแต่วันที่ ๑๕ มิถุนายน รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๙
 เปน ต้นไป

ตัว ครา ที่ สร้าง ขึ้นใหม่ นี้ มีรูปครุฑ พาหน์เชิฎ พระบรมรูป พิมพ์
 บน กระดาษขาว คือ ราคา ๑๒ ตำตวงค์ พิมพ์ ตำวง ในสี่ เหลี่ยม อ่อน
 จะได้จำหน่าย ณที่ ต่าง ๆ ซึ่ง เคยจำหน่าย ตัว คราไปรตน์ยี่ขัน พระราช
 อาณาเขต

ประกาศ มา ณวันที่ ๙ มิถุนายน รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๙
 พระยาเด็ถียรชูวาปนกิจ
 ปลัดทูลฉลอง เซ็นแทน

ประกาศตั้งอัตราค่าที่จับสัตว์น้ำ บาม
 ขึ้นใน มณฑลชุมพร มีอัตราปากหนึ่ง ๑๐ บาท
 ตั้งแต่ศก ๑๒๙ เปน ต้นไป

พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหลวงดำรงราชานุภาพ เสด็จมาตั้งกระทรวง
 มหาดไทย รับ พระบรมราชโองการใส่เกล้าฯ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ

ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า ในเมืองไชยา ราษฎรได้ทำเครื่องมือจับ
 สัตว์น้ำชนิดหนึ่ง เรียกว่า บาม เหมือนอย่างที่ใช้กันอยู่ใน
 มณฑล นครศรีธรรมราช แต่อัตราค่าที่จับสัตว์น้ำใน มณฑลชุมพร ยัง
 ไม่มีให้เรียกเก็บเท่าใด จึงทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้ง อัตรา
 ค่าที่จับสัตว์น้ำ บาม ใน มณฑลชุมพร มีอัตราปากหนึ่ง ๑๐ บาท
 ตั้งแต่ศก ๑๒๙ เป็นต้นไป

ศาลาว่าการมหาดไทย

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๕ มิถุนายน รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๙

(ลงพระนาม) ดำรงราชานุภาพ

เสนาบดี กระทรวงมหาดไทย

ประกาศ

ตั้งผู้รับตำแหน่ง เสนาบดี กระทรวงยุติธรรม

ด้วยมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ตั้งว่า พระเจ้าอุกยาเชอ กรมหมื่น
 ราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ได้ทำหนังสือ กราบ บังคมทูล พระกรุณาว่า มีพระโรค
 ไม่สามารถที่จะรับราชการ ฉดอง พระเดชพระคุณ ให้บริบูรณ์ตามหน้าที่
 เสนาบดี กระทรวงยุติธรรมได้ จึงทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พระเจ้า
 อุกยาเชอ กรมหมื่นราชบุรีดิเรกฤทธิ์ หยุดพัก รักษา พระโรค

แต่ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ หม่อมเจ้าจรูญศักดิ์กฤดากร รอง
เสนาบดี เป็น ผู้รับ ตำแหน่ง เสนาบดี กระทรวงยุติธรรมสืบไป มีอำนาจ
เต็ม อย่าง เสนาบดี ทุก ประการ ๗

พระบรมราชโองการดำรัสสั่ง ณ วันที่ ๒๖ มิถุนายน รศ. ๖๓
ศก ๑๒๙

ประกาศ

ยกเว้น ขากรค่านาศัก ๑๒๗

คำบดบังนเสร์ว้า คำบดห้วยแก้ว คำบดโพไซ คำบดโพหวี่

แขวง เมือง ตพบุรี

พระเจ้าอนงยาเธอ กรมหลวงดำรงราชานุภาพ เสนาบดี กระทรวง
มหาดไทย รับ พระบรมราชโองการได้เกล้าฯ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ
ให้ ประกาศให้ ทราบทั่ว กันว่า ตาม ข้อความใน มาตรา ๑๑ ข้อ ๓
แห่ง พระราชบัญญัติ ตักษณ เก็บ เงิน ขากร ค่านาศัก ๑๑๙ ซึ่ง มีความ ว่า
ถ้า นาคู โคน ใน หัวเมือง ไต ทำ ไม่ ได้ ผล สุ่ม ควร จะ ตก หย่อน เงิน ค่านา
พระราชทาน เท่า ไ้ จะ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ ตัด หย่อน เป็น
ครั้ง คราว ตาม แต่ จะ ทรง พระราชดำริ เห็น สุ่ม ควร แต่ ตาม ประกาศ
แก้ ข้อ พักต กะชน เก็บ เงิน ค่านาศัก ๑๒๔ ข้อ ๖ มีความ ว่า ปี ไ้ ได้ มี
อุปัทวเหตุ ราชฎร แห่ง ไต ทำ นาน ไม่ ได้ ผล ปี นั้น จะ ตก หย่อน ค่านา ลง

หรือยกเงินค่านาในที่นั้น พระราชทานที่เดียว ตามควรแก่การนั้น ใน
 ศก ๑๒๗ เป็นปีที่ฝนตกชุก การทำนาของราษฎรในท้องที่ตำบล
 บ้านเส้รา ตำบลห้วยแก้ว ตำบลโพธิ์ ท้องที่อำเภอถนอมแจ่ง ตำบล
 โพธิ์ ท้องที่อำเภอโพธิ์ ราษฎรได้เพาะหว่านปักดำต้นข้าวลงในนา
 แล้วน้ำมากท่วมต้นข้าวในนาของราษฎรเสียหายไป ไม่ได้เก็บเกี่ยว
 ซ้ำขายเป็นอาณานิคมที่ใดบ้างก็แต่พอบริโภค เนื้อที่นาที่ราษฎร
 ทำไม่ได้ผลในตำบลบ้านเส้รา ตำบลห้วยแก้ว ตำบลโพธิ์ ตำบลโพธิ์
 แขวงเมืองจพบุรี รวมเนื้อที่ ๕,๓๒๙ ไร่ เงินอากร ๔,๐๐๙ บาท
 ซึ่งเหลือวิธีที่ราษฎรจะบอingkินได้ เป็นการตรงกับพระราชบัญญัติ
 ลักษณะเก็บเงินค่านา ศก ๑๑๙ แต่ประกาศแก้ไขพิศดกะชั้นเก็บเงิน
 อากรค่านา ศก ๑๒๔ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ยกเงินไม่เก็บ
 เงินอากรค่านา ศก ๑๒๗ ในตำบลบ้านเส้รา ตำบลห้วยแก้ว ตำบลโพธิ์
 ตำบลโพธิ์ แขวงเมืองจพบุรี ซึ่งทำไม่ได้ผลรวมเนื้อที่ ๕,๓๒๙ ไร่
 เงินอากร ๔,๐๐๙ บาท ไว้สักหนึ่ง เพื่อเป็นการบำรุงการหาเลี้ยงชีพ
 ของราษฎรในท้องที่นั้น

คำดำว่าการมหาดไทย

ประกาศมาณวันที่ ๕ กรกฎาคม รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๙

(ลงพระนาม) ดำรงราชานุภาพ

เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย

ประกาศกระทรวงนครบาล
พแนก บ้องกัน โคร้าย ฉบับที่ ๑๑

ด้วย อหิวาตกโรค แด ใช้ทวีษ ที่ ได้เกิด เป็น ขึ้นใน เมืองสิงคโปร์
นั้น ดังบแล้ว จึง ขอ ประกาศ ตาม ความใน มาตรา ๑๖๒ แห่ง พระ
ราชบัญญัติ ว่าด้วย การ เติร เรือใน น่าน น้ำ สยาม ร.ศ. ๑๒๔ ให้ ทราบ
ทั่ว กัน ว่า ประกาศ กระทรวง นครบาล ฉบับที่ ๑๐ ลง วันที่ ๓ มิถุนายน
รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๙ นั้น ได้ยกเลิก ตั้งแต่ วันที่ เป็น ต้นไป

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑๓ กรกฎาคม รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๙

(ลงนาม) เจ้าพระยามรธา

เสนาบดี กระทรวงนครบาล

ประกาศพระราชทานพระบรมราชานุญาต

ให้ พาเข้า ในเมือง ไชยา แดเมือง ชุมพร ออกไปต่าง เมืองได้

พระเจ้าอนงยาเชอ กรมหลวงดำรงราชานุภาพ เสนาบดี กระทรวง
มหาดไทย รับพระบรมราชโองการได้เกล้า ๆ ให้ ประกาศ ทราบทั่ว
กัน ว่า ตาม ความใน ประกาศ ห้าม มิให้ จำหน่าย หรือ พาเข้า ใน เขต
แควง เมือง ไชยา แด เมือง ชุมพร ออกไปต่าง เมือง ซึ่ง ได้ ตง ใน หนังสือ
ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๒๖ ตอนที่ ๔๓ ลงวันที่ ๒๓ มกราคม ร.ศ. ๑๒๘

บัดนี้ ข้าหลวงเทศาภิบาล มณฑลชุมพร มีบอกเข้ามาว่า ในเวลานี้
 เจ้าใน พัน เมืองไชยา แต่ เมืองชุมพร มีค้าง อยู่มาก พอที่จะจำหน่าย
 ซ้ายขาย ออกไป นอกเมืองได้ ทั้งราคา เขาก็ลดแล้ว แม้จะเปิดให้
 ถูกค่าพาเขาออกจาก เมืองไชยา แต่ เมืองชุมพรไปจำหน่ายที่อื่น ราคา
 เขาก็คงจะไม่แพง ขึ้น กว่าธรรมดา ข้าหลวงเทศาภิบาล มณฑลชุมพร
 ขออนุญาตเปิดให้ถูกค่าพาเขาใน เมืองไชยา แต่ เมืองชุมพรไปจำหน่าย
 ต่าง เมืองได้ต่อไป กระทรวงมหาดไทย จึงได้นำความ กราบบังคมทูล
 พระกรุณา ทราบฝ่าละอองธุลีพระบาทแล้ว ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ
 ให้ประกาศให้ราษฎรจำหน่าย หรือ พาเขา ออกจากเมืองไชยา แต่เมืองชุมพร
 ไปใน เขตฯ แขวง เมืองอื่นได้ตั้งแต่วันที่ ออก ประกาศนี้ เป็นต้นไป ฯ

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑๑ กรกฎาคม วันโกสินทร์ศก ๑๒๙

เสนาบดีตามเสด็จ พระราชดำเนินประพาศ เมืองเพชรบุรี

(ลงนาม) พระยาศรีวิฑูรเทพ

ราชปลัดทูลฉลองของเซ็นแทน

ประกาศยกเลิกวิธีเก็บค่านาคู่โค
ใน มณฑล ปาจิณบุรี ตาม ตำบล ต่าง ๆ
เปลี่ยนเก็บเป็นวิธีนา ฟาง ดอย

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงดำรงราชานุภาพ เสด็จมาตั้งกระทรวง
มหาดไทย รับพระบรมราชโองการได้เกล้าฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ
ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า ที่นาตำบลต่าง ๆ ใน มณฑล ปาจิณ
บุรี ซึ่งราษฎรต้องเสียค่านาคู่โคนั้น พื้นที่ซึ่งไม่เรียบร้อย
บางแห่งที่ตุ่มก็ตุ่มเกินไป บางแห่งที่ดอนก็ดอนเกินไป อาศัยรย
ได้แต่น้ำฝนอย่างเดียว ในที่ตุ่มถ้าปีใดน้ำป่ามาเร็วนอนทุ่ง กระ
ทำให้ต้นข้าวตม น้ำเสียหายไม่ได้ผล ในตำบลหนึ่งจะหาที่ดินดี
เต็มอกกันไม่ได้ มีดีแต่เพียง ๑ ส่วน ที่เลวเสียราว ๒ ส่วน
ราษฎร ประกอบ การ ทำนา ไม่ได้ผล เต็มภาคภูมิ โดยปรกติ แต่จำนวน
คนพลเมืองที่ได้ทำนายังน้อยกว่าท้องที่ นับว่าการทำนาใน มณฑล
นี้ยังไม่เจริญพอสมควรจะเป็นนาคู่โคได้ จึงทรงพระกรุณาโปรด
เกล้าฯ ให้ยกเลิกวิธีเก็บค่านาคู่โค ใน มณฑล ปาจิณบุรี ตาม ตำบล
ต่าง ๆ ที่เป็นคู่โคนั้นเสีย เปลี่ยนเก็บเป็นวิธีนา ฟาง ดอย และ กระ
ตั้งอัตราขึ้นที่นาบางตำบลใหม่ ให้เหมาะแก่ภูมิประเทศท้องที่ ๆ ทำเด
แต่เดอตามมณเฑียร ในท้ายประกาศนี้ เพื่อเป็นการบำรุงการหาเลี้ยง
ชีพของราษฎร ตั้งแต่วันที่ ๑๒๙ เป็นต้นไป

หมาย เลขที่	เมือง หรือ อำเภอ	ตำบล	เดิม เป็น นา ชั้น ไต	เพิ่มขึ้น หรือลดลง เป็น นา ชั้น ไต
๑	เมือง ปาจิณบุรี อำเภอ เมือง	ตำบล ท่างาม ตำบล คดอง อีว ตำบล น้ำหฺ ตำบล บาง เตะ ตำบล กระจะ ตำบล วัด โบล ตำบล บาง บริเวณ ตำบล กระจะ ตำบล หน้า เมือง	เอก " " " " " " " " "	โท " " " " " " " "
๒	อำเภอ บ้านสร้าง	ตำบล บ้าน สร้าง ตำบล บาง เตะ ตำบล บาง ปถาวร ตำบล บางยาง ตำบล บางแดน ตำบล บางพดง ตำบล บาง กระเบา	" " " " " " " "	" " " " " " " "

หมายเลขที่	เมือง หรือ อำเภอ	ตำบล	เดิมเป็นนา หรือ ชน ไต	เพิ่มขึ้น หรือ ลดลง เป็น นา ชน ไต
๓	อำเภอ ศรีมหาโพธิ์	ตำบล บาง กุ้ง	เอก	โท
๔	อำเภอ จันทะคาม	ตำบล ท่าแห ตำบล บ้าน ทาม	” ”	” ”
๑	เมือง นคร นายก อำเภอ บ้าน นา	ตำบล บ้าน พิว	จัตวา	ตรี
๑	เมือง ชลบุรี อำเภอ ท่า ตะกุด	ตำบล ท่า ประคู้ ตำบล เกาะ ดอย ตำบล ตาด ตวาย ตำบล หนอง จีบ อิ่ง	ตรี ” ” โท	โท ” ” ตรี

หมายเลขที่	เมือง หรือ อำเภอ	ตำบล	เดิมเป็นนา ชั้นใด	เพิ่มขึ้น หรือลดลง เป็นนา ชั้นใด
๑	เมือง กระจับปี่ อำเภอ เมือง	ตำบล วังตาน	โท	ตรี
๑	เมือง ฉะเชิงเทรา อำเภอ ด่านมาจันท์	ตำบล เกาะไร่ ตำบล เทพราช ตำบล คลองประเวศ ฯ	เอก ” ”	โท ” ”

ศาลาว่าการมหาดไทย

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑๙ กรกฎาคม รัตนโกสินทร์ ๒๓๙๓

(ตงพระนาม) ดำรงราชานุภาพ

เสนาบดี กระทรวงมหาดไทย

ประกาศกระทรวงโยธาธิการ

พระเจ้าอยู่หัวฯ เสด็จขึ้นทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยระเบียบวิธีปฏิบัติราชการของกรมหลวงนครสวรรค์ฯ เสด็จขึ้นทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยระเบียบวิธีปฏิบัติราชการของกรมหลวงนครสวรรค์ฯ เสด็จขึ้นทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยระเบียบวิธีปฏิบัติราชการของกรมหลวงนครสวรรค์ฯ

พระเจ้าอยู่หัวฯ เสด็จขึ้นทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยระเบียบวิธีปฏิบัติราชการของกรมหลวงนครสวรรค์ฯ เสด็จขึ้นทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยระเบียบวิธีปฏิบัติราชการของกรมหลวงนครสวรรค์ฯ

บัดนี้ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ตั้งข้าหลวงจัดที่ดินอันต้องสร้างทางรถไฟ ในมณฑลชุมพรอีกมณฑลหนึ่ง คือ ให้มีสเตอร์โกชต์ตวิชช์ เอนนิเนีย ประจำทำการอยู่ที่บ้านดอน เป็นข้าหลวงโยธาตั้งต้นทำการ ตั้งแต่อำเภอตำบูน มา อำเภอพุมเรียง แต่อำเภอพุนพิน จนมาถึงเมืองหลังสวน ให้หลวงพิไชยเดชะ นายอำเภอตำบูน ๑ หลวงรักษารักษา นายอำเภอพุมเรียง ๑ นายเสียน นายอำเภอพุนพิน ๑ หลวงเทพศิริศรีสุรสงคราม ปลัดเมือง ทำการตำแหน่ง นายอำเภอเมือง ๆ หลังสวน ๑ เป็นข้าหลวงที่องค์ทำการ พร้อมด้วยมีสเตอร์โกชต์ตวิชช์ เอนนิเนีย ในแขวงอำเภอ นั้น ๆ

08/10/2566

ข้าหลวง ทั้ง สอง ฝ่าย ที่ ออก นาม มา แล ณ ^{นี้} มี ^{นี้} นาม ที่ จะ ได้ จัด ที่ ดิน ใน
 เขต แขวง มณฑล ชุมพร ตาม ความ ใน ประกาศ ลง วันที่ ๑ สิงหาคม
 รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๘ นั้น ให้ เจ้าของ ที่ ดิน ซึ่ง ถูก ทาง รถไฟ ว่า ก่อ
 ใน เรื่อง ที่ ดิน ด้วย ข้าหลวง ^{ผู้} ซึ่ง ทำการ อยู่ใน แขวง ที่ ก่อ ^{นี้} ต่อ ไป
 ดัง เช่น ที่ ได้ จัด มา แล ณ ใน มณฑล ราชบุรี มณฑล นครศรีธรรมราช
 แล มณฑลภูเก็ต ^{นี้}

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๙

(ลงพระนาม) นครศรีธรรมราช

เสนาบดีกระทรวงโยธาธิการ

ประกาศเก็บเงินค่าราชการ

ใน ท้อง ที่ อำเภอ ตากใบ มณฑลปัตตานี

ปีหนึ่ง คนละ ๒ บาท

พระเจ้าอยู่หัวฯ เสด็จมาทรงดำรงราชานุภาพ เสด็จมาตั้งกระทรวง
 มหาไทย รับ พระบรมราชโองการ ได้ เกิด ๑ ทรง พระกรุณา โปรดเกล้าฯ
 ให้ ประกาศ ให้ ทราบ ทราบ กัน ว่า ท้อง ที่ อำเภอ ตากใบ ซึ่ง แต่ เดิม เป็น เขต
 เมือง กัดันกัน เดิม ตก มา เป็น เขต มณฑล ปัตตานี นั้น พื้นที่ แด่ ราษฎร
 มีความ เจริญ แด่ สมบูรณ์ ^{นี้}สมควร จะ เก็บ เงิน ค่าราชการ ให้ ได้ มอ
 หน้า กัน ได้ ทั้ง มณฑล แต่ ใน ท้อง ที่ อำเภอ ตากใบ ยัง หา ได้ จัด เก็บ เงิน ค่า

ราชการไม่ ตั้ง ทรง พระ กรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศเก็บเงินค่า
ราชการในท้องที่อำเภอตากใบปีหนึ่งคนละ ๒ บาท ตั้งแต่ศก ๑๒๙
เป็นต้นไป

ศาลาว่าการมหาดไทย

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑ สิงหาคม รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๙

(ลงพระนาม) ดำรงราชานุภาพ

เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย

ประกาศ

ยกเลิก ตำแหน่ง ข้าหลวงตรวจการออกโฉนดที่ดิน

เสนาบดีกระทรวงเกษตราธิการ รับพระบรมราชโองการได้เกล้า ฯ
ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า ตามประกาศ
ตั้งของข้าหลวงตรวจการออกโฉนดลงวันที่ ๑๑ มกราคม ร.ศ. ๑๒๔ ซึ่ง
ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตั้งของข้าหลวงตรวจการขึ้นอีกกองหนึ่ง
มีหน้าที่เป็นสองแผนก คือ

- ก. หน้าที่แผนกชำระการขึ้น กระทรวงเกษตราธิการ
  - ข. หน้าที่ตุลาการขึ้น กระทรวงยุติธรรม
- แต่ตั้งมาเมื่อวันที่ ๙

มิถุนายน ร.ศ. ๑๒๗ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้โอนหน้าที่ตุลาการ
ไปรวมอยู่ใน กระทรวงยุติธรรม แต่หน้าที่ข้าหลวงตรวจการแผนก
ชำระการ ยังคงอยู่ใน กระทรวงเกษตราธิการ

บัดนี้ น้ำที่ ข้าหลวง ออกโฉนดที่ดิน ตาม มณฑล ได้พระราชทาน พระบรมราชานุญาต ให้ อยู่ใน ความ ตรวจตรา ข้าหลวงเทศาภิบาล ประจำ มณฑลต่าง ๆ แล้ว การ ออกโฉนดก็ได้ดำเนิน สดวกขึ้น กว่าแต่ก่อน ทรง พระราชดำริเห็นว่า ควร จะ ยกเลิก ตำแหน่ง ข้าหลวง ตรวจ การ ทัวไป ใน การ ออกโฉนดนั้นได้

จึง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ พระราชทาน พระบรมราชานุญาต ให้ยกเลิก ตำแหน่ง ข้าหลวง ตรวจ การ ทัวไปใน การ ออกโฉนดที่ดิน ตั้ง แต่บัดนี้ เป็น ต้นไป

กระทรวงเกษตราธิการ

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑๑ สิงหาคม รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๙

(ลงนาม) วงษาประพัทธ์

เสนาบดี กระทรวงเกษตราธิการ

ประกาศกระทรวงนครบาล

ฉบับที่ ๑๒

ด้วยได้รับข่าวว่าใน เมือง สิงคโปร์ เกิดมีโรค ร้าย ที่ติดต่อกันได้ คือ

ไข้ทรพิษ เพราะ ฉะนั้น จึง ขอ ประกาศตาม ข้อ ความใน มาตรา ๑๒๒

แห่ง พระราชบัญญัติว่าด้วย การ เติร เวื่อใน ย่านหน้าสยาม ร.ศ. ๑๒๔ ให้

ทราบทั่ว กันว่า เมือง สิงคโปร์ เป็น เมือง ที่ เกิด มีโรค ร้าย

เพราะ ฉะนั้น ตั้งแต่วันนี้ เป็นต้นไป จนกว่า จะได้ ประกาศต่อไป

บรรดาเรือที่มาถึงใน ย่านหน้าสยาม จาก เมืองสิงคโปร์ จะต้อง หยุด ที่ ท่า

บั้งกันโรค ร้าย ที่ เกาะพระ ถอน เพื่อให้เจ้าพนักงาน ตรวจ แต่ต้อง

อยู่ ณ ที่ นั้น จนกว่า เจ้าพนักงาน จะ อนุญาต แล้ว จึงให้เข้ามาได้

ประกาศ มาแต่ ณวันที่ ๑๒ สิงหาคม รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๙

(ลงนาม) เจ้าพระยายมราช

เสนาบดี กระทรวงนครบาล

บัญชีอัตรารันที่นาในมณฑลจันทบุรี สำหรับใช้ตั้งแต่ศก ๑๒๘๘ เป็นต้นไป

ที่ ๔๖

หมายเลขที่	เมือง หรือ อำเภอ	ตำบล	เดิมเป็นนา ชนิด	เปลี่ยนเป็น นาชนิด	หมายเหตุ
๑	เมือง จันทบุรี อำเภอเมือง	ตำบล พลับพลา ตำบล โป่งแรด ตำบล กระจับปี่ ตำบล เกาะขวาง ตำบล ดกของนารายณ์	เบญจะ เบญจะ เบญจะ เบญจะ เบญจะ	จัตวา จัตวา จัตวา จัตวา จัตวา	
๒	อำเภอ พนทสยแขวน	ตำบล ด้ระแก้ว ตำบล ยายรำ ตำบล ช้างข้าม ตำบล ท่าใหม่	เบญจะ เบญจะ เบญจะ เบญจะ	จัตวา จัตวา จัตวา จัตวา	

08/1-2566

ที่ ๑๒๘

หมายเลขที่	เมือง หรือ อำเภอ	ตำบล	เดิมเป็นนา ไร่ใด	เปลี่ยนเป็น นาไร่ใด	หมายเหตุ
๒	อำเภอ พุดอยแหวน	ตำบล บ่อพู่ ตำบล พุดยาง ตำบล บ้านเด ตำบล พุดอยแหวน ตำบล เชาวดี ตำบล เชาบายศรี ตำบล หนงมบัว ตำบล กุ่มเม็ญจา ตำบล ตระกาดเงิน ตำบล คลอง รุก ตำบล สนามไร่ ตำบล กระแจะ ตำบล นายายอาม ตำบล ตีพะยา	เม็ญจา เม็ญจา เม็ญจา เม็ญจา เม็ญจา เม็ญจา เม็ญจา เม็ญจา เม็ญจา เม็ญจา เม็ญจา เม็ญจา	จักวา จักวา จักวา จักวา จักวา จักวา จักวา จักวา จักวา จักวา จักวา จักวา	

001-092500

08/10/2565

หมายเลขที่	เมืองหรืออำเภอ	ตำบล	เดิมเป็นพิก ชนใด	เปลี่ยนเป็น พิกชนใด	หมายเหตุ
๓	อำเภอท่าหลวง	ตำบล บ้านมะขาม ตำบล วังไชน ตำบล นาวัง ตำบล วัง จะฮาย ตำบล บัดัว	เบญจะ เบญจะ เบญจะ เบญจะ เบญจะ	จัตวา จัตวา จัตวา จัตวา จัตวา	
๔	อำเภอพล	ตำบล ปากน้ำ ตำบล ชำหาน ตำบล เกาะเปริด ตำบลหนองซึม ตำบล พล ตำบล คลองน้ำเค็ม ตำบล หนองขอน	จัตวา จัตวา จัตวา จัตวา เบญจะ เบญจะ เบญจะ	ตรี ตรี ตรี ตรี จัตวา จัตวา จัตวา	

หน้า ๕

หน้า ๑๗๙

หมายเลขที่	เมือง หรืออำเภอ	ตำบล	เดิมเป็นนา ชั้นใด	เปลี่ยนเป็น นาชั้นใด	หมายเหตุ
๓	อำเภอ พุดอง	ตำบล คม บาง ตำบล หนองบัว ตำบล เนิน โปธิ์ ตำบล บาง จะเก้า ตำบล บางกระไชย	เบญจะ เบญจะ เบญจะ เบญจะ เบญจะ	จัตวา จัตวา จัตวา จัตวา จัตวา	
๔	อำเภอ ขลุง	ตำบล ขลุง ตำบล วันยาว ตำบล ป้อ ตำบล บางชั้น ตำบล ชิ่ง ตำบล ตะปอน	เบญจะ เบญจะ เบญจะ เบญจะ เบญจะ เบญจะ	จัตวา จัตวา จัตวา จัตวา จัตวา จัตวา	

08/10/2566

๑๗

หมายเลขที่	เมือง หรือ อำเภอ	ตำบล	เดิม เป็น นา ชนิด	เปลี่ยน เป็น นาชนิด	หมายเหตุ
๑	เมือง ระยอง อำเภอ เมือง	ตำบล ทัพผา	จัดวา	ตรี	
		ตำบล หน้าคอก	จัดวา	ตรี	
		ตำบล หนงบัว	จัดวา	ตรี	
		ตำบล นาคาขวัญ	จัดวา	ตรี	
		ตำบล แดง	จัดวา	ตรี	
		ตำบล ท่าประตู	จัดวา	ตรี	
		ตำบล ตะพง	จัดวา	ตรี	
		ตำบล แกลง	เบญจจะ	จัดวา	
		ตำบล ศรีดอนไชย	จัดวา	เบญจจะ	
๒	อำเภอ แกลง	ตำบล ดอนมะกอก	เบญจจะ	ตรี	
		ตำบล คลองขุ่น	เบญจจะ	ตรี	

08/10/2566

หมายเลขที่	เมือง หรือ อำเภอ	ตำบล	เดิม เป็นนา ชั้นใด	เปลี่ยน เป็น นาชั้นใด	หมายเหตุ
๒	อำเภอ เกดง	ตำบล พังราด ตำบล ทวงเกวียน ตำบล หังควายกิน ตำบล บ้านนา ตำบล เนินซ้อ ตำบล กองดิน ตำบล กรว้า ตำบล ซากมะกรูด ตำบล ซากกระโดน	เบญจะ จัตวา จัตวา จัตวา เบญจะ เบญจะ เบญจะ เบญจะ เบญจะ	ตรี ตรี ตรี ตรี จัตวา จัตวา จัตวา จัตวา จัตวา	
๓	อำเภอ ไร่ขมิ	ตำบล บ้านค่าย ตำบล หนองตะตอก ตำบล บ้าน เคา	จัตวา จัตวา จัตวา	ตรี ตรี ตรี	

หมายเลขที่	เมือง หรือ อำเภอ	ตำบล	เดิมเป็นนา ชนิด	เปลี่ยนเป็น นาชนิด	หมายเหตุ
09/10/2566	อำเภอไผ่ล้อม	ตำบล ตาขันธ์	จัดวา	ตรี	
		ตำบล หนองตะพาน	จัดวา	ตรี	
		ตำบล บางบุต	จัดวา	ตรี	
		ตำบล ตะหาร	จัดวา	ตรี	
		ตำบลซากทองเหลือง	จัดวา	ตรี	
		ตำบล ซากบก	จัดวา	ตรี	
		ตำบล บางกระเจ็ด	เบญจจะ	จัดวา	
		ตำบล ปะดอกแก้ว	จัดวา	เบญจจะ	
		ตำบล หนองน้ำดำ	จัดวา	เบญจจะ	
๑	เมือง ทรายค อำเภอ เมือง	ตำบล ทรายค	เบญจจะ	จัดวา	
		ตำบล หนองไผ่	เบญจจะ	จัดวา	

หมายเลขที่	เมือง หรือ อำเภอ	ตำบล	เดิมเป็นนา ชั้นใด	เปลี่ยนเป็น นาชั้นใด	หมายเหตุ
๑	อำเภอ เมือง	ตำบล ตะก่าง ตำบลหนองเสม็ด ตำบลท่ากุ่ม	เบ็ญจะ เบ็ญจะ เบ็ญจะ	จัตวา จัตวา จัตวา	
๒	อำเภอ ทุ่งใหญ่	ตำบล ห้วย แร้ง	เบ็ญจะ	จัตวา	

ประกาศ
เปลี่ยนแปลงจำนวน ศาต กรรมทวารบก

ด้วยตาม ประกาศคำสั่ง กรมยุทธรนาธิการ ที่ ๒๙๘/๒๑๕๗๑ ลงวันที่ ๒๖ มีนาคม ร.ศ. ๑๒๖ กำหนด อำนาจ ศาต กรรมทวารใน อำนาจ ศาต มณฑล ทหารกรุงเก่า มี ศาต กรรมทวารใน มณฑลกรุงเก่า พิจารณา คดี ซึ่ง เกิด ขึ้นใน เขตฯ ของ มณฑลกรุงเก่า แต่ กำหนด อำนาจ ศาต กรรมทวารใน อำนาจ ศาต มณฑล ทหารพิศณุโลก มี ศาต กรรมทวารเมือง ยุครติฐ พิจารณา คดี ซึ่ง เกิด ขึ้นใน เขตฯ ของ เมือง ยุครติฐ เมือง สวรรคโลก นั้น

บัดนี้ ได้ ตั้ง กรมทวาร บินใหญ่ ที่ ๓ ชั้น ที่ เมือง สวรรคบุรี แต่ คน ที่ เป็น ทหารใน เมือง สวรรคโลก ก็ได้ ส่ง เข้าวรรษา ทหาร เมือง พิศณุโลก แล้ว ให้ กำหนด ศาต กรรมทวาร แต่ เขตฯ อำนาจ ศาต กรรมทวารใน มณฑล กรุงเก่า มณฑลพิศณุโลก ดัง คือ ไปนี้

มณฑลกรุงเก่า

ใน อำนาจ ศาต มณฑล ทหารกรุงเก่า มี ศาต กรรมทวาร คือ

- ๑ ศาต กรรมทวาร เมือง กรุงเก่า พิจารณา คดี ที่ เกิด ขึ้นใน เขตฯ ของ เมือง กรุงเก่า เมืองข้างทอง เมืองสิงห์บุรี เมืองดงพบุรี ซึ่ง นอก เขตฯ ที่ ตั้ง กรมทวารบก ตำรวจดี ทวารบก ประจำ ท้อง ที่ นั้น เป็นผู้ มี อำนาจ ตั้ง ศาต

08/10/2566

๒ ค้าต กรรมทหาร เฉพาะ กรรมทหาร นั้น ๆ พิจารณาคดีซึ่งเกิดขึ้น
ในเขตที่ ตั้ง ของ กรรมทหาร นั้น ผู้บังคับการ กรรมทหาร นั้น เป็น ผู้มี
อำนาจ ตั้ง ค้าต

๓ ค้าต กรรมทหาร เมืองสระบุรี พิจารณาคดีซึ่งเกิดขึ้นในเขตแขวง
เมือง สระบุรี ผู้บังคับการ กรรมทหาร นั้น เป็น ผู้มีอำนาจ ตั้ง ค้าต

มณฑลพิษณุโลก

ในอำนาจ ค้าต มณฑล ทหาร พิษณุโลก มี ค้าต กรรมทหาร คือ

๑ ค้าต กรรมทหาร เมืองพิษณุโลก พิจารณา คดีที่ เกิดขึ้นใน เขต
แขวง เมือง พิษณุโลก เมืองพิจิตร เมืองสุโขไทย เมืองสวรรคโลก ซึ่ง
นอก เขตที่ ตั้ง กรรมทหารบก ตำรวจ ทหารบก ประจำ ท้อง ที่ นั้น เป็น
ผู้มีอำนาจ ตั้ง ค้าต

๒ ค้าต กรรมทหาร เฉพาะ กรรมทหาร นั้น ๆ พิจารณา คดีซึ่ง เกิดขึ้น
ใน เขตที่ ตั้ง ของ กรรมทหารนั้น ผู้บังคับการ กรรมทหารนั้น เป็น ผู้มี
อำนาจ ตั้ง ค้าต

๓ ค้าต กรรมทหาร เมืองอุตรดิตถ์ พิจารณา คดีซึ่ง เกิดขึ้นใน เขต
แขวง เมือง อุตรดิตถ์ ผู้บังคับการ กรรมทหาร นั้น เป็น ผู้มีอำนาจ ตั้ง ค้าต ฯ

ศาลาบัญชาการ

วันที่ ๑๒ สิงหาคม วันโกสินทร์ศก ๑๒๙

(ลงพระนาม) จิตรประวัติวรเดช

ผู้บัญชาการกรมยุทธนาธิการ

กฎเสนาบดี กระทรวงเกษตรธิการ
 ตั้งไว้ ประกอบ พระราชบัญญัติ รักษาของ
 รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๑

เสนาบดี กระทรวงเกษตรธิการ รับ พระบรมราชโองการ ได้เกล้า ๆ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ๆ สั่งว่า ตามความใน มาตรา ๑๒ แห่ง พระราชบัญญัติ รักษาของ รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๑ มีความว่า ให้ เสนาบดี มีอำนาจ ที่จะตั้ง กฎ ข้อบังคับ สำหรับ รักษาของ ให้เป็นไปตาม พระราชบัญญัติ นั้น

บัดนี้ มี พระบรมราชโองการ คำว่า เห็นชอบเกล้า ๆ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกัน ว่า ตาม ความใน กฎเสนาบดีตั้ง วันที่ ๑๘ สิงหาคม รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๘ ซึ่ง ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้ตั้งไว้ ประกอบ พระราชบัญญัติ รักษาของ รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๑ นั้น มีข้อความยัง บก พร้อง อยู่ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ๆ พระราชทาน พระบรมราชานุญาตให้ยกเลิก กฎเสนาบดี ตั้ง วันที่ ๑๘ สิงหาคม รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๘ นั้น เสีย แต่ให้ ออก กฎเสนาบดี เพื่อ ชยาย ความให้ ชัดเจน ขึ้น ตั้ง ต่อไปนี้

ข้อ ๑ กฎ ข้อบังคับ นี้ ใช้ ได้ แต่ จำเพาะ บรรดา ของ ที่ ได้ ทรง พระ
 รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๑ ให้ ใช้ พระราชบัญญัติ รักษาของ รัตนโกสินทร์
 ศก ๑๒๑ แล้ว แต่ เมื่อ จะ ใช้ กฎ ข้อบังคับ นี้ สำหรับ ของใด เมื่อใด

08/10/2566

เมื่อได้รับ พระบรมราชานุญาต แล้ว จะได้ออก ประกาศใน หนังสือ ราชกิจจานุเบกษา เป็น สำคัญ

ข้อ ๒ เขตวัดคลองที่อยู่ ใน กฎข้อบังคับ นี้ กำหนด ภายใน ประตุน้ำของ คลอง นั้น เข้ามา

ข้อ ๓ ให้ยก เว้น ที่ริมคลองไว้ เป็น ถนน หาดวง สำหรับ เป็น ทาง โยงเรือฝั่ง ตะ ๒ ศอก ทั้ง สอง ฝั่ง

ข้อ ๔ ห้ามมิให้ ผู้หนึ่ง ผู้ใด ปลูกสร้าง สิ่งใด ๆ ลงใน เขตวัดถนน หาดวง เว้นไว้แต่ จะ ทำสะพาน ทำน้ำ ไม่มี หาดงคา แต่ไม่ ยื่น พัน คดิ่ง มาเกิน ๓ ศอก ซึ่ง จะไม่ เป็น ที่ กีดขวาง แก่ ทาง เติร เรือ

ข้อ ๕ ถ้า ผู้หนึ่ง ผู้ใด จะ ทำสะพาน ข้าม คลอง กัด หรือ จะ ทำสะพาน ทำน้ำ นอก จาก ที่ได้รับ อนุญาตไว้ แล้ว กัด หรือ จะ ปลูกสร้าง สิ่งใด ๆ ลงใน เขตวัด ถนน หาดวง ให้ มา ขอ อนุญาต ต่อ เจ้าพนักงาน ผู้ปกครอง ในท้อง ที่ นั้น ก่อน แต่ เมื่อ เสนอบัด ผู้บัญชาการ ใน ท้อง ที่ นั้น เห็น เป็น การสมควร แล อนุญาต แล้ว จึง ทำได้

ข้อ ๖ ถ้า ผู้หนึ่ง ผู้ใด กระทำผิด ต่อ กฎ เสนอบัด ข้อ ๔ หรือ ข้อ ๕ ผู้หนึ่ง มีความผิดฐาน ดุทุโทษ ให้ ปรับ ไม่เกิน กว่า ๕๐ บาท แต่ เจ้าพนักงาน ผู้ปกครอง ท้อง ที่ มีอำนาจ ที่ จะ รัว ถอน ทำน้ำ สะพาน หรือ สิ่งอื่น ๆ ที่ กีดขวาง ออกได้ ให้ ผู้กระทำความผิด ใช้ ค่าใช้ จ่าย ใน การ นั้น ให้ จึง เต็ม

ข้อ ๗ บรรดาเรือ กัดไฟ แล เรือยนต์ ที่ จะ เติร ใน กำคอง ห้าม มีให้ เติร เร็ว กว่า ชั่วโมง ละ ๒๐๐ เส้น

ข้อ ๘ ห้าม มี ให้ บรรดา เรือ ที่ เข้า ออก ผ่าน ประตูน้ำ กระทำ ของ ที่ ก่อ สร้างไว้ ที่ ประตูน้ำ ให้ เป็น อันตราย เสีย หาย

ข้อ ๙ ห้าม มี ให้ ผู้หนึ่ง ผู้ใด บุก คำ ก่อ แจง หรือ สิ่ง หนึ่ง สิ่งใด ตง กับ ที่ ก่อ สร้าง ที่ ประตูน้ำ เว้นไว้ แต่ ที่ เหล็ก หรือ ไม้ ชี้ ทำไว้ สำหรับ ให้ คำน

ข้อ ๑๐ บรรดาเรือ ผ่าน ประตูน้ำ ต้อง เข้า ช่อง ประตู ที่ ตระ จำ ห้าม มี ให้ เขา แข่ง กัน หรือ ชอน กัน

ข้อ ๑๑ บรรดาเรือ กัดไฟ หรือ เรือยนต์ ที่ จะ เข้า ประตูน้ำ ต้อง เข้า อย่าง ช้า ที่ สุด อย่า ให้ มี คลื่น ชิ่ง อาจ เป็น อันตราย แก่ ประตูน้ำ หรือ เรือ แพ สิ่ง ของ ที่ ประตูน้ำ นั้น ได้

ข้อ ๑๒ ถ้า ผู้หนึ่ง ผู้ใด ทำ ผิด กฏ เสนาบท ข้อ ๗ ข้อ ๘ หรือ ข้อ ๑๑ ผู้ นั้น มี ความ ผิด ชฐาน ตหุโทษ ให้ ปรับ ไม่ เกิน กว่า ๕๐ บาท

ข้อ ๑๓ ถ้า ผู้หนึ่ง ผู้ใด กระทำ ผิด ข้อ ๙ หรือ ข้อ ๑๐ แห่ง กฏ เสนาบท ผู้ นั้น มี ความ ผิด ชฐาน ตหุโทษ ให้ ปรับ ไม่ เกิน กว่า ๑๒ บาท

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑๒ สิงหาคม รัตนโกสินทร์ ศึก ๑๒๙

(ลงนาม) วงษาณุประพัทธ์

เสนาบดี กระทรวงเกษตราธิการ

กฎเสนาบดีกระทรวงเกษตราธิการ

กำหนด ๑๑๐ คำธรรมเนียมเรือ ผ่าน ประตูน้ำ

เสนาบดีกระทรวงเกษตราธิการ รับ พระบรมราชโองการได้เกล้า ๆ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ๆ สั่งว่า ตาม ความใน มาตรา ๑๐ แห่ง พระราชบัญญัติ รักษา கடของ รัดน โกลินทร์ ศก ๑๒๑ มีความว่า ถ้า கடของ ไตได้จัด การ ซ่อมแซม แด รักษาให้ เป็น การ สดวก แก่ การ ไป มา ของ มหาชน แด ให้ เสนาบดี กระทรวง เกษตราธิการ มี อำนาจ ที่จะ ตั้ง กฎ ข้อ บังคับ กำหนด พิักต ๑๑๐ คำ รักษา கடของ นั้น ๆ จาก เรือ แพ ที่ ๑๐ ไร่ขึ้นไป มาใน கடของ นั้นได้ ตาม เห็น ส้มควร แด ให้ มี อำนาจ ที่จะ เด็ก หรือ จะ เปลี่ยน แปลง พิักต ๑๑๐ คำ นั้น เมื่อ ไต อย่าง ไตได้ ตาม ที่ เห็น ส้มควร นั้น

บัดนี้ ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ๆ ให้ เสนาบดี กระทรวง เกษตราธิการ ออก กฎ ข้อ บังคับ สำหรับ เก็บ เงิน ค่า รักษา கடของ ซึ่ง ไต จัด การ ซ่อมแซม แด รักษาให้ เป็น สดวก แก่ การ ไป มา ของ มหาชน แด ตั้ง ต่อ ไป นี้

ข้อ ๑ เมื่อ จะ ใช้ กฎ ข้อ บังคับ นี้ สำหรับ เก็บ เงิน ค่า รักษา கடของ ไต เมื่อ ไต เมื่อ ไต รับ พระบรม ราชานุญาต แด จะ ไต ออก ประกาศ ใน หนังสือ ราชกิจจานุเบกษา เป็น สำคัญ

ข้อ ๒ ให้ พนักงาน ประตูน้ำ เก็บ ค่าธรรมเนียม เรือ ที่ ผ่าน เขา ออก ทาง ประตูน้ำ ใน ตาดของ ตาม ๑๑๐ คำ ข้าง ท้าย กฎ ข้อ บังคับ นี้

๐๕/10/๒๕๖๖

ข้อ ๓ วิธีที่จะวัดขนาดเรือสำหรับเรียกค่าธรรมเนียมผ่านประตูน้ำตามอัตรานี้ ถ้าวัดขนาดยาวให้วัดแต่ที่จุดหัวเรือ มาจนที่จุดท้ายเรือ ถ้าวัดขนาดกว้างให้วัดตรงกลาง กว้าง กว้าง ตั้งแต่ขอบนอกของเรือนั้น

ข้อ ๔ ถ้าวัดขนาดยาวของเรือ มีเศษของมิติเกินกว่าครึ่ง มิเตอร์ขึ้นไป ให้คิดเป็นเต็ม มิเตอร์ ถ้าเศษนั้นครึ่ง มิเตอร์ หรือต่ำกว่าครึ่ง มิเตอร์ ลงมา ให้บด เศษ นั้น เสีย มิให้คิด ถ้าวัดแพมีเศษของ ตราง มิเตอร์ เกิน กว่าครึ่ง ตราง มิเตอร์ ขึ้นไปให้ คิด เป็น เต็ม ตราง มิเตอร์ ถ้า เศษ ครึ่ง ตราง มิเตอร์ หรือ ต่ำ กว่า ตราง มิเตอร์ ลง มา มิให้ คิด

ข้อ ๕ เรือดำไตที่เจ้าพนักงานไตวัดขนาด กว้างยาว ของ เรือ นั้นแล้ว ถ้า เจ้าของ เรือ ตำนัน มีความ ประสงค์ จะ ขอ หนังสือ สำคัญ บอ ก ขนาด กว้าง ยาว ของ เรือ ตาม ที่ เจ้าพนักงาน ไต วัด แล้ว เพื่อ มิ ต้อง วัด ลอบ ซัก ใน เวลามาผ่าน ประตู น้ำ ครึ่ง หลัง ก็ให้เจ้าพนักงาน ออกใบ สำคัญ เช่น นี้ ให้ ไต แต่ผู้ขอต้อง เสีย ค่าใบ สำคัญ นั้น ฉบับ ละ ๕ สตางค์

- ข้อ ๖ เรือที่ ยกเว้น ไม่เก็บ เงิน ค่าธรรมเนียม นั้น คือ
- (๑) เรือ พระที่ นั่ง พระบาทสมเด็จพระเจ้า อยู่หัว
  - (๒) เรือ พระที่ นั่ง สมเด็จพระบรมราชินีนาถ
  - (๓) เรือ พระที่ นั่ง สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช มกุฎราชกุมาร

(๔) เรือแห่งตามเสด็จในกระบวนเรือพระที่นั่ง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระบรมราชินีนาถ แต่สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช มกุฎราชกุมาร

(๕) เรือของพระสงฆ์ที่ท่ามาในเรือนั้นด้วย

(๖) เรือเจ้าพนักงานกรมพดตระเวน แต่เจ้าพนักงานกรมตำรวจเรือ ซึ่งมีหน้าที่ตรวจราชการในท้องที่นั้น ๆ

(๗) เรือโทรเลขบุรุษแต่ไปรษณีย์บุรุษ มีหน้าที่ไปส่งโทรเลขแต่ไปรษณีย์

(๘) เรือที่รับอนุญาตพิเศษจากกระทรวงเกษตรธิการ

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑๒ สิงหาคม รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๙

(ลงนาม) อดุลยประพัทธ์

เสนาบดี กระทรวงเกษตรธิการ

อัตราเก็บเงิน ค่าธรรมเนียมเรือผ่าน ประตูน้ำ

ขนาด กว้าง	ยาว ๓ เมตร		ยาว ๔ เมตร		ยาว ๕ เมตร		ยาว ๖ เมตร		ยาว ๗ เมตร		ยาว ๘ เมตร		ยาว ๙ เมตร		ยาว ๑๐ เมตร		ยาว ๑๑ เมตร		ยาว ๑๒ เมตร		ยาว ๑๓ เมตร		ยาว ๑๔ เมตร		ยาว ๑๕ เมตร		ยาว ๑๖ เมตร		ยาว ๑๗ เมตร		ยาว ๑๘ เมตร		ยาว ๑๙ เมตร		ยาว ๒๐ เมตร	
	จำนวนเงิน		จำนวนเงิน		จำนวนเงิน		จำนวนเงิน		จำนวนเงิน		จำนวนเงิน		จำนวนเงิน		จำนวนเงิน		จำนวนเงิน		จำนวนเงิน		จำนวนเงิน		จำนวนเงิน		จำนวนเงิน		จำนวนเงิน		จำนวนเงิน		จำนวนเงิน		จำนวนเงิน		จำนวนเงิน	
	ป.	ต.ค.	ป.	ต.ค.	ป.	ต.ค.	ป.	ต.ค.	ป.	ต.ค.	ป.	ต.ค.	ป.	ต.ค.	ป.	ต.ค.	ป.	ต.ค.	ป.	ต.ค.	ป.	ต.ค.	ป.	ต.ค.	ป.	ต.ค.	ป.	ต.ค.	ป.	ต.ค.	ป.	ต.ค.	ป.	ต.ค.	ป.	ต.ค.
กว้าง ต่ำกว่า ๑ เมตร ๓ ลงมา		๑		๒		๓		๓		๔		๔		๕		๕		๖		๖		๗		๗		๘		๘		๙		๙		๑๐		๑๐
กว้าง ตั้งแต่ ๑ เมตร ขึ้นไปไม่ถึง ๒ เมตร		๕		๖		๗		๙		๑๑		๑๒		๑๔		๑๕		๑๗		๑๘		๒๐		๒๑		๒๓		๒๔		๒๖		๒๗		๒๙		๓๐
กว้าง ตั้งแต่ ๒ เมตร ขึ้นไปไม่ถึง ๓ เมตร		๑๒		๑๖		๒๐		๒๔		๒๘		๓๒		๓๖		๔๐		๔๔		๔๘		๕๒		๕๖		๖๐		๖๔		๖๘		๗๒		๗๖		๘๐
กว้าง ตั้งแต่ ๓ เมตร ขึ้นไปไม่ถึง ๔ เมตร		๒๔		๓๒		๔๐		๔๘		๕๖		๖๔		๗๒		๘๐		๘๘		๙๖		๑๐๔		๑๑๒		๑๒๐		๑๒๘		๑๓๖		๑๔๔		๑๕๒		๑๖๐
กว้าง ตั้งแต่ ๔ เมตร ขึ้นไปไม่ถึง ๕ เมตร		๓๖		๔๘		๖๐		๗๒		๘๔		๑๐๐		๑๑๒		๑๓๐		๑๔๔		๑๖๐		๑๗๖		๑๙๒		๒๑๐		๒๒๘		๒๔๖		๒๖๔		๒๘๒		๓๐๐
กว้าง ตั้งแต่ ๕ เมตร ขึ้นไปไม่ถึง ๖ เมตร		๔๘		๖๒		๗๖		๙๐		๑๐๘		๑๒๖		๑๔๔		๑๖๒		๑๘๐		๒๐๐		๒๑๖		๒๓๒		๒๕๐		๒๖๘		๒๘๖		๓๐๔		๓๒๒		๓๔๐
เรือกลไฟ หรือเรือยนต์ ปากกว้าง ตั้งแต่ ๑ เมตร ลงมา ยาวเมตร ๒๕ ต่ำกว่า																																				
เรือกลไฟ หรือเรือยนต์ ปาก กว้าง เกิน กว่า ๑ เมตร ขึ้นไป ยาว เมตร ๓๐ ต่ำกว่า																																				
ค่าธรรมเนียม แพ คัด ตรง เมตร ๒ ต่ำกว่า																																				

ประกาศกระทรวงเกษตรธิการ

ขอกำหนดให้ ใช้พระราชบัญญัติ วิชาของ ศก ๑๒๑
สำหรับ คตของแดนแลบ คตของประเวศร์บุรีรัมย์ คตของลำโรง

เสนาบดี กระทรวงเกษตรธิการ รับพระบรมราชโองการได้เกล้า ฯ
ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศให้ทราบทั่ว กันว่า

ตาม ความใน พระราชบัญญัติ วิชาของ รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๑
มาตรา ๒ มีความว่า เมื่อจะใช้ พระราชบัญญัตินี้ สำหรับ วิชาของใด
เมื่อใด จะได้ ออก ประกาศใน หนังสือ ราชกิจจานุเบกษา เป็น สำคัญ นั้น

บัดนี้ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ ใช้ พระราชบัญญัติ วิชาของ
รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๑ สำหรับ คตของแดนแลบ คตของประเวศร์บุรีรัมย์
คตของลำโรง ตั้งแต่วันที่ ๒๑ กันยายน รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๙ เป็น
ต้นไป

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑๒ สิงหาคม รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๙

(ลงนาม) วุฒานุประพัทธ์

เสนาบดี กระทรวงเกษตรธิการ

ประกาศกระทรวงเกษตรธิการ

บอกกำหนดให้ ใช้กฎเดิมนามตั้ง กระทรวงเกษตรธิการ

ตั้งไว้ เพื่อ ประกอบ พระราชบัญญัติ รักษาคลอง

รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๑ สำหรับ คลองภาษีเจริญ

คลองตำเนียดตอก คลองแสนแสบ คลองประเวศบุรีรมย์

คลองลำโรง

เดิมนามตั้ง กระทรวงเกษตรธิการ รับ พระบรมราชโองการได้เกล้า ฯ

ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศให้ ทราบทั่วกัน ว่า

ตาม ความใน มาตรา ๑๒ แห่ง พระราชบัญญัติ รักษาคลอง รัตนโกสินทร์

ศก ๑๒๑ มีความว่า ให้เดิมนามตั้ง กระทรวงเกษตรธิการ มีอำนาจที่จะ ตั้ง

กฎ ข้อ บังคับ สำหรับ รักษาการ ให้เป็นไป ตาม พระราชบัญญัตินั้น บรรดา

กฎ ข้อ บังคับ เดิมนามตั้ง กระทรวงเกษตรธิการ ซึ่งได้ รับ พระราชทาน พระบรม

ราชานุญาต ตั้ง ขึ้น ประกอบ กับ พระราชบัญญัตินั้น เมื่อได้ ประกาศใน

หนังสือ ราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ ใช้ ได้ เหมือน เปน ส่วน หนึ่ง แห่ง

พระราชบัญญัตินั้น

บัด นี้ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศให้ ใช้กฎเดิมนามตั้ง กระทรวง

เกษตรธิการ ตั้งวันที่ ๑๒ เดือน สิงหาคม รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๙

08/10/2566

ซึ่ง ตั้งไว้ เพื่อ ประกอบกับ พระราชบัญญัติ รักษาคลอง รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๑

ศก ๑๒๙

หน้า ๖๕

สำหรับคตของภาษีเจริญ คตของตำเนิร์ดตวก คตของแลนแลบ คตของประเวศร์
บุรีรัมย์ คตของลำโรง ตั้งแต่วันที่ ๒๑ เดือน กันยายน รัตนโกสินทร์
ศก ๑๒๙ เปนต้นไป

ประกาศมาณวันที่ ๑๒ สิงหาคม รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๙

(ตงนาม) วงษาบุประพัทธ์

เสนาบดีกระทรวงเกษตราธิการ

ประกาศกระทรวงเกษตราธิการ

บอกกำหนดให้ใช้กฎเสนาบดี เรื่อง กำหนดอัตรา
ค่าธรรมเนียมเรือแพผ่าน ประตูน้ำภาษีเจริญ ตอนใน
ประตูน้ำภาษีเจริญ ตอนนอก ในคตของภาษีเจริญ
ประตูน้ำบางยาง ประตูน้ำบางนกแขวก ในคตของตำเนิร์ดตวก
ประตูน้ำประทุมวัน ประตูน้ำท่าไช้ ประตูน้ำบางขนาก
ในคตของแลนแลบ ประตูน้ำพระโขนง ประตูน้ำท่าถั่ว
ในคตของประเวศร์บุรีรัมย์ ประตูน้ำลำโรง
ประตูน้ำปากตะคตอง ในคตของลำโรง

เสนาบดีกระทรวงเกษตราธิการ รับพระบรมราชโองการได้เกล้าฯ
ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า

ตามความใน มาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติ รัชกาลของ รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๑ มีความว่า ถ้าคลองใดได้จัดการ ซ่อมแซม แด่ รัชกาล ให้เป็น การ สดวก แก่ การไป มาของ มหาชน แล้ว ให้ ใ้ เต้ นาม บัด ั ะ ทรวง เกษตราชการ มี อำนาจ ที่ จะ ตั้ง กฎ ข้อ บัง คับ กำหนด พัก ดั อัตรา เก็บ ค่า รัชกาลของ นั้น ๆ จาก เวื่อ แพ ที่ อา ไ้ รัย ไป มา ใน คลอง นั้น ได้ ตาม เห็น ส้ม ควร แต่ ให้ มี อำนาจ ที่ จะ เลิก หรือ จะ เต้ ย้น แปร ง พัก ดั อัตรานั้น เมื่อใด ขย้ง ไ้ ได้ ตาม ที่ เห็น ส้ม ควร นั้น

บัดนี้ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศใช้กฎเดื่อนาม บัด ั ะ ทรวง เกษตราชการ ตั้ง วันที่ ๑๒ สิงหาคม รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๑๙ เรื่อง กำหนด อัตรา ค่า ชวรม เนียม เวื่อ แพ ผ่าน ประตูน้ ำ หรับ ประตูน้ ำ ภาชี เจริญ ตอนใน ประตูน้ ำ ภาชี เจริญ ตอน นอก ใน คลอง ภาชี เจริญ ประตูน้ ำ บางยาง ประตูน้ ำ บางนกแขวก ใน คลอง ต้ ำ เนิร สัดวก ประตูน้ ำ ประทุมวัน ประตูน้ ำ ทำ ไ้ ประตูน้ ำ บางชนก ใน คลอง แ่ น แ่ บ ประตูน้ ำ พระโขนง ประตูน้ ำ ทำ ถ้ว ใน คลอง ประเวศร์ บูร์มย์ ประตูน้ ำ ต้ ำ โรง ประตูน้ ำ ปากตะคลอง ใน คลอง ต้ ำ โรง ตั้งแต่ วันที่ ๒๑ กันยายน รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๑๙ เปน ต้นไป

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑๒ สิงหาคม รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๑๙

(ตงนาม) วงษา นุ ประพัชร์

เดื่อนาม บัด ั ะ ทรวง เกษตราชการ

ประกาศใช้พระราชบัญญัติศุขาภิบาล

ตำบลท่าวัง ตำบลคดง ตำบลประจุกไชยเหนือ
ตำบลพระเสื่อเมือง ท้องที่อำเภอเมือง ๆ นครศรีธรรมราช

มี พระบรมราชโองการ ดำรัสเห็นเกล้า ๆ ให้ ประกาศ ทราบทั่วกัน ว่า
ตาม ความใน พระราชบัญญัติ จัดการ ศุขาภิบาล ตาม หัวเมือง รัตนโกสินทร์
ศก ๑๒๗ มาตรา ๒ มีความว่า ถ้าจะ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ๆ
ให้ ใช้ พระราชบัญญัตินี้ ในตำบลใด เมื่อใด จะได้ ประกาศใน หนังสือ
ราชกิจจานุเบกษา แต่ใน ท้อง ที่ ๆ จะใช้ พระราชบัญญัตินี้ ด้วย เปน
สำคัญ นั้น

บัด นี้ ดมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เจ้าฟ้ากรมขุนตุมบุรีราเมศวร์ ข้าหลวง
เทศาภิบาล ผู้สำเร็จ ราชการ มณฑล นครศรีธรรมราช มี โบบอก เข้า มา
กราบบังคมทูล พระกรุณาว่า เมื่อ นครศรีธรรมราช เป็น ที่ ตั้ง ภูมิดำเนา
ประชุม การ ค้าขาย มี บ้าน เรือน แต่ มุ่คน มาก ดมสมควรจะจัดการศุขาภิบาล
ตาม พระราชบัญญัติ ศุขาภิบาลได้ แต่ การ ที่ จะ จัด ศุขาภิบาล ใน ชั้น แรก
ควร จะ จัด ตั้ง ใน ตำบล ท่าวัง ตำบลคดง ตำบลประจุกไชยเหนือ ตำบล
พระเสื่อเมือง ใน ท้อง ที่ อำเภอ เมือง ๆ นครศรีธรรมราช ก่อน ดมเด็จพระ
เจ้าอยู่หัวฯ เจ้าฟ้า กรมขุนตุมบุรีราเมศวร์ ข้าหลวง เทศาภิบาล
ผู้สำเร็จ ราชการ มณฑล นครศรีธรรมราช จึงได้ มี รมติ ให้ พระยาศิริ

ขรรคมบริรักษ์ ผู้ว่าราชการเมือง นครศรีธรรมราช เรียกประชุมกำนัน
ผู้ใหญ่บ้าน แด่คฤหบดีใน ตำบล ทั้ง ๔ นี้ ปรึกษาเห็น ชอบ พร้อม กัน ว่า
ควร จะ จัด ศุขาภิบาล ตาม พระราชบัญญัติ ใน ท้อง ที่ ๔ ตำบล นี้ แล

เมื่อได้ทรง ทราบ ความ ตามใบ บอก ฉนี้ ทรง พระราชดำริ เห็น ชอบ
ด้วย จึง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ พระราชทาน พระบรมราชานุญาต
ให้จัดการ ศุขาภิบาล ที่ ตำบล ท่าวัง ตำบล คลัง ตำบล ประศุไชยเหนือ
ตำบล พระเลื้อยเมือง เมือง นครศรีธรรมราช ตั้ง แต่ เดือน สิงหาคม
รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๙ เป็นต้นไป คือ

๑ ศุขาภิบาลที่ จะ จัด ขึ้น นี้ จัด อย่าง ศุขาภิบาล เมือง ตาม พระราช
บัญญัติ จัดการ ศุขาภิบาล ตาม หัวเมือง รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๗

๒ กำหนด เขตศุขาภิบาลใน ชั้นต้น คือ ตำบล เนื้อจรตถนน ซอยริม
กำแพง ตำบล ไคของ วัดประตู ตก ถึง คลองไป ท่วม แด่ทุ่ง นาฝ้าย ๓ วัน ออก
กว้าง ๑๕ เส้น ตำบล ไคจัดกำแพง เมือง ตำบล ไค ตก ที่ คลอง บ้านหัวท่า
แถมุม กำแพงเมือง ตำบล ๓ วัน ออก กว้าง ๑๓ เส้น ๑๔ วา ตำบล ๓ วัน ออก
จัด กำแพงเมือง แด่ทุ่งนา หยาม ยาว ๑๑๐ เส้น ๑๘ วา ตำบล ๓ วัน ตก
จรต คลองท่าดีฝั่ง ๓ วัน ตก ยาว ๑๐๗ เส้น ๑๕ วา คือไป เมื่อ จะ ขยาย
เขตศุขาภิบาล ยิ่ง กว่าตำบล ทั้ง ๔ นี้ ออกไป ทางใด เพียงใด จะได้ประกาศ
ต่อไปโดยลำดับ

08/10/2566

๓ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานเงินภาษีเรือนโรงร้าน
ที่เก็บได้ในเขตฯ ศุขาสีบาต ให้เป็นผลประโยชน์สำหรับบำรุงในการ
ศุขาสีบาต ตาม พระราชบัญญัติจัดการศุขาสีบาตตามหัวเมือง รัตนโกสินทร์
ศก ๑๒๗

ประกาศมา ณ วันที่ ๑๓ สิงหาคม รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๙
เป็นวันที่ ๑๕๒๕๐ ในรัชกาลปัตยุบันนี้

ประกาศแก้ข้อตราเก็บเงินภาษีเรือนโรงร้าน

ในเขตฯ ศุขาสีบาต ตำบลท่าวัง ตำบลคลัง ตำบลประตูไชยเหนือ
ตำบล พระเสด็จเมือง เมือง นครศรีธรรมราช

ใน มณฑล นครศรีธรรมราช

พระเจ้าอยู่ยาเธอ กรมหลวงดำรงราชานุภาพ เสด็จมาตั้งกระทรวง
มหาดไทย รับพระบรมราชโองการได้เกล้าฯ ให้ประกาศให้ทราบทั่ว
กันว่า ตามที่ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศใช้พระราชบัญญัติ
จัดการศุขาสีบาตตามหัวเมือง รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๗ เฉพาะตำบลท่าวัง
ตำบลคลัง ตำบลประตูไชยเหนือ ตำบล พระเสด็จเมือง ณเมือง นครศรี
ธรรมราชแล้ว

บัดนี้ สมเด็จ พระเจ้าอยู่ยาเธอ เจ้าฟ้ากรมขุนตวันบุรีราเมศวร์ ข้าหลวง
เทศาภิบาลผู้สำเร็จราชการ มณฑล นครศรีธรรมราช มีใบบอกเข้ามา
กราบบังคมทูล พระกรุณาว่า ได้ประชุมเลือกตั้ง กรรมการ สำหรับ

จัดการ ศุขาภิบาล ๙ นาย ครอบคณะ สำหรับศุขาภิบาล เมือง ตาม พระราช
บัญญัติแล้ว แต่ได้ประชุม กรรมการ ปกฤษา หรือ เห็น พร้อมกัน ว่า
เงิน ภาษี เรือน โรง ราน ซึ่ง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ พระราชทาน สำหรับ
บำรุง รักษา การ ศุขาภิบาล ที่ จัด เก็บ อยู่ใน เวลานี้ ถ้าสมควร จะ แก้ไข จัด
เก็บใหม่ เพื่อจะได้เต็มหน้ากัน ดังนี้ คือ

๑ ตึก เรือน โรง อยู่ใน ที่ ประชุมชน แต่ อยู่ริม ถนน ที่ เจ้าของ คง
การ ค้าขาย หรือ ไร่ ดิน ค้า เก็บ หอง ละ ๔ บาท ต่อ ปี ที่ เจ้าของ คุม
โดยไม่ได้ตั้ง การ ค้าขาย หรือ ไร่ ดิน ค้า เก็บ หอง ละ ๒ บาท ต่อ ปี

๒ ตึก บ้าน เรือน โรง อยู่ นอก ที่ ประชุมชน แต่ อยู่ริม ถนน ที่ เจ้าของ
คง การ ค้าขาย หรือ ไร่ ดิน ค้า เก็บ หอง ละ ๓ บาท ต่อ ปี ที่ เจ้าของ
อยู่เองไม่ได้ตั้ง การ ค้าขาย หรือ ไร่ ดิน ค้า เก็บ หอง ละ ๑ บาท ๕๐ สตางค์
ต่อ ปี

๓ ตึก เรือน โรง อยู่ใน ที่ ริม ถนน เขาไป เก็บ หอง ละ ๑ บาท ต่อ ปี

๔ ตึก เรือน โรง ซึ่ง เจ้าของ ไม่ได้ อยู่เอง สำหรับ ให้เช่า เก็บ ๑๒
ซีก ๑ ต่อ ปี ตาม ราคา ค่าเช่า นั้น ดังนี้

ทรง พระราชดำริ เห็น ชอบ ด้วย แล้ว จึง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ
ให้ ประกาศ เก็บเงิน ภาษี เรือน โรง ราน สำหรับ บำรุง การ ศุขาภิบาล แก่
ผู้ ซึ่ง อยู่ใน เขต ศุขาภิบาล เมือง นครศรีธรรมราช มี อัตรา ๔ อย่าง
ดัง กล่าว มา แล้ว นั้น แต่ วัน วัน โทศินทร ศก ๑๒๙ เป็น ต้น ไป ฯ

08/10/2566
ประกาศ มา ณ วันที่ ๑๓ สิงหาคม วัน โทศินทร ศก ๑๒๙

ประกาศ

แกไขอัตราขึ้นที่นาใน มณฑลพิษณุโลก

พระเจ้าอนงยาเชอ กรมหลวงดำรงราชานุภาพ เสด็จมาตั้งกระทรวงมหาดไทย รับพระบรมราชโองการได้เกล้าฯ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า ที่นาบางตำบลใน มณฑลพิษณุโลก ซึ่งเก็บเป็นวิชุนาคูโค่น ราษฎรได้ทำมกเดี่ยมากกว่าได้ แต่ผู้ที่ประจำทำนามิได้เต็มภูมิถ้าเนายังน้อยกว่าท้องที่อยู่ พันที่ เป็นป่า พง อยู่มาก จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เปลี่ยนนาคูโค่น คงจัดเก็บเป็น วิชุนาฟางตอย แต่แกไขอัตราขึ้นที่นาตั้งแต่ศก ๑๒๙ เป็นต้นไป เว้นแต่ท้องที่ นาคูโค่นในอำเภอตมแต ๑๑ ตำบล แยกตำบลนาวัด ตำบลบ้านด่าน ซึ่งแต่เดิมเป็น นาฟางตอยให้เป็น นาคูโค่น อีก ๒ ตำบล รวมเป็น ๑๓ ตำบล กับตำบล นายาง ในท้องที่ อำเภอพิไชยเก่า หนึ่งตำบล ซึ่งราษฎรใช้วิชุนาคูเหมือนฝายทำนาได้ผลดีเต็มอทุกปี แต่เป็นนาขึ้นเบ็ญจะ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้แกไขเป็นนาขึ้นจัตวา ตามบายชี้ในท้ายประกาศฉบับนี้สืบต่อไป

ศาลาว่าการมหาดไทย

ประกาศ มา ณ วันที่ ๓ กันยายน รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๙

(ลงนาม) พระยาศรีวิฑเทพ

ราชปลัดทูลฉลองของเซ็นแทน

บัญชีแก้ไขชั้นอัตราที่นาใน มณฑล พิษณุโลก

หมายเลข ที่	เมือง หรือ อำเภอ	ตำบล	เดิม เป็นนา ชั้นใด	เปลี่ยน เป็น นาชั้นใด	หมายเหตุ
๑	เมือง พิษณุโลก อำเภอ ใน เมือง	บ้าน ป่า ดอนทอง	จัตวา จัตวา	ตรี ตรี	
๒	อำเภอ ป่าหมาก	วังไผ่ บ้านม่วง ชนมุก	จัตวา จัตวา จัตวา	เบญจ เบญจ เบญจ	
๓	อำเภอ ชุมแสง	หนองกุดา	ตรี	จัตวา	
๔	อำเภอ พรหมพิราม	มะตม ท่าช้าง	จัตวา จัตวา	ตรี ตรี	

08/10/2566

หมายเลข ที่	เมือง หรือ อำเภอ	ตำบล	เดิม เป็น นา ชั้นใด	เปลี่ยน เป็น นาชั้นใด	หมายเหตุ
๘	อำเภอพรหมพิราม	บ้านขาด	จัตวา	ตรี	
		หนองเขม	จัตวา	ตรี	
		ตลุกเทียม	จัตวา	ตรี	
		ท่างาม	จัตวา	ตรี	
		วัดโบก	จัตวา	ตรี	
		ทอแท	จัตวา	ตรี	
		กกแรด	จัตวา	ตรี	
		มะคอง	จัตวา	ตรี	
		วงซอ้ง	เบ็ญจะ	จัตวา	
		ท่างาม	เบ็ญจะ	จัตวา	
๑	เมือง พิจิตร อำเภอ ภูมิ	ตงซุย	จัตวา	เบ็ญจะ	
		ชนแดน	จัตวา	เบ็ญจะ	

08/10/2566

หมายเลข ที่	เมืองหรืออำเภอ	ตำบล	เดิม เป็น ชนิด	เปลี่ยน เป็น ชนิด	หมายเหตุ
09/10/2566	๑	อำเภอ ภูมู่	ท่าข้าม วังยาง	จัด จัด	เบญจะ เบญจะ
	๒	อำเภอ บางคาน	ไผ่ท่าโพ บางลาย	จัด จัด	ศรี ศรี
	๑	เมือง พิไชย อำเภอ อุดรคีรี	เด่นคอ ท่าเสา บ้านเกาะ ผา จุก วังงาม วัง กระพ	เบญจะ จัด จัด เบญจะ จัด จัด	จัด ศรี ศรี จัด ศรี ศรี

หมายเลข ที่	เมือง หรือ อำเภอ	ตำบล	เดิมเป็นนา ชั้นใด	เปลี่ยนเป็น นาชั้นใด	หมายเหตุ
๘/10/2566 ๒	อำเภอ ทรชน	บ้าน แก้ง หาด สอง แก้ว หน้า อ่าง	จัด นา เบญจะ เบญจะ	ตรี จัด จัด จัด	

บัญชีที่นำคู่มือ ซึ่งจะให้คงเป็นอยู่และที่ขอตั้งชั้นใหม่ ในมณฑลพิษณุโลก

หมายเลข ที่	เมือง หรือ อำเภอ	ตำบล	เดิมเป็น นาชนิด ใด	ชั้น ใด	คงเก็บเป็น คู่มือ และ ที่ขอตั้ง ชั้นใหม่	ชั้น ใด	หมายเหตุ
๑	เมือง พิษณุ อำเภอ ตำบล	ตำบล ขาง กระจาด ตำบล บ้านคุ่ม ตำบล นาโง้ง ตำบล ไชยชุมพล ตำบล ดิน ม่วง ตำบล พึ่งหนอง ตำบล ท่งยั้ง ตำบล ห้วยไคร้	คู่มือ คู่มือ คู่มือ คู่มือ คู่มือ คู่มือ คู่มือ คู่มือ	จัดวาง จัดวาง จัดวาง จัดวาง จัดวาง จัดวาง จัดวาง จัดวาง	คู่มือ คู่มือ คู่มือ คู่มือ คู่มือ คู่มือ คู่มือ คู่มือ	จัดวาง จัดวาง จัดวาง จัดวาง จัดวาง จัดวาง จัดวาง จัดวาง	

หมาย เลข ที่ 08/10 2566	เมืองหรืออำเภอ	ตำบล	เดิมเป็น นาชนิด ใด	ชนิด	คงเก็บเป็นวิธี คู่ โคอยู่และ ผู้ประ ที่คงชนใหม่	ชนิด	หมาย เหตุ
๑	อำเภอทับแฉะ	ตำบล ไม้ด้อม ตำบล แม่พุด ตำบล น้ำท่วม ตำบล นารัต ตำบล บ้านด่าน	คู่ โค คู่ โค คู่ โค ฟางดอย ฟางดอย	จัดวา จัดวา จัดวา จัดวา เบญจะ	คู่ โค คู่ โค คู่ โค คู่ โค คู่ โค	จัดวา จัดวา จัดวา จัดวา จัดวา	๒ ตำบล ขึ้นเป็น ตำบลที่ ๓๐
๒	อำเภอพิชัย	ตำบล นาวาย	คู่ โค	เบญจะ	คู่ โค	จัดวา	เปลี่ยน เก็บเป็น วิธีนา คู่ โค

ประกาศ

กำหนด นักเรียน โสทกิจ เป็น นักเรียน วิชา ชั้น อุดมศึกษา
ตาม ความใน พระราชบัญญัติ ลักษณะเกณฑ์ทหาร ร.ศ. ๑๒๔

มี พระบรมราชโองการ ดำรัส เห็นเกล้าฯ ให้ ประกาศ ทราบ ทัง กันว่า
ตาม ความใน พระราชบัญญัติ ลักษณะเกณฑ์ทหาร รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๔
หมวด ยก เว้น ราชการ ทหาร มาตรา ๑๓ ข้อ ๒ มีว่า “นักเรียนวิชา
ซึ่ง รัฐบาล ได้ กำหนด ว่าเป็น วิชา ชั้น อุดมศึกษา ยก เว้น ตลอด เวลา เรียน
ภายใน อายุ ๓๐ ปี” นั้น

บัด นี้ ทรง พระกรุณา โปรดเกล้าฯ ให้ นักเรียน โสทกิจ กระทรวง เกษตร
ธิการ เณร นักเรียน ที่มี ความ รู้ ชั้น ต้น แต่ ไม่ ต่ำ กว่า ชั้น มัชฌิม บริบูรณ์
ซึ่ง ได้ ส่ง ราย ชื่อ ตาม ประกาศ อธิบาย ความ นักเรียน วิชา ชั้น อุดมศึกษา
ข้อ ๒ นั้น เป็น นักเรียน วิชา ชั้น อุดม ศึกษา ตาม ความใน พระราชบัญญัติ
ลักษณะเกณฑ์ทหาร ร.ศ. ๑๒๔

ประกาศ มา ณ วันที่ ๔ กันยายน รัตนโกสินทร์ ๑๒๙

08/10/2566

เป็น วันที่ ๑๕ ๒๗๒ ใน รัชกาล บัณฑิต

ประกาศใช้ พระราชบัญญัติ เก็บเงิน ค่าราชการ
 รัศมี โกลีนาทรศก ๑๒๐ แดพระราชบัญญัติเพิ่มเติม
 การ เก็บเงิน ค่าราชการ ร.ศ. ๑๒๓ ในมณฑลอุดร

พระเจ้าอยู่หัวฯ เสด็จมาทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติไว้ก่อน
 มหาดไทย รับ พระบรมราชโองการไว้แล้ว ให้ ประกาศให้ทราบทั่ว
 กันว่า วิธี เก็บเงิน ค่าราชการ ใน มณฑลอุดร ได้ จัดเก็บ มาตาม
 ประเพณี เดิม โดย อัครา อย่างเดียวกับ มณฑล ชันโน เบน แต่วิธี เก็บ
 ยัง หาได้ ใช้ พระราชบัญญัติ เก็บเงิน ค่าราชการ เช่น กับที่ ได้ ใช้ อยู่
 ตาม มณฑล ชันโนไม่ ทรง พระ ราชดำริ เห็น ว่า สัมควร ที่ จะจัดให้
 วิธี เก็บเงิน ค่าราชการ ใน มณฑล อุดร ให้เป็น ระเบียบ เดียวกัน
 ค่อยไป จึง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ ใช้ พระราชบัญญัติ เก็บ
 เงิน ค่าราชการ รัศมี โกลีนาทรศก ๑๒๐ แดพระราชบัญญัติเพิ่มเติม การ
 เก็บเงิน ค่าราชการ ร.ศ. ๑๒๓ ในมณฑล อุดร มี อัครา ดังนี้

มณฑลอุดร เก็บคน ละ ๔ บาท ตาม อัครา เดิม เว้นแต่ เมือง เดย
 เก็บคน ละ ๓ บาท ตั้ง แต่ ศก ๑๒๙ เป็นต้นไป

คำตว่ากรมมหาดไทย

ประกาศ มา ณ วันที่ ๕ กันยายน รัตนโกสินทรศก ๑๒๙

พระยาศรีสุทเทพ

ราชปลัดทูลฉลอง เซ็นแทน

ประกาศ ยกเว้น การเกณฑ์ ทหาร
 แก่ ราษฎร ซึ่ง ตั้ง บ้าน เรือน อยู่ใน ตำบล ทับไทร ตำบล
 โป่ง น้ำร้อน ตำบล หนองตากง ตำบล ทวายขาว
 ใน ท้อง ที่ กิ่ง อำเภอกำหนดวง เมือง จันทบุรี

พระเจ้าอนงยาเชอ กรมหลวงดำรงราชานุภาพ เสด็จตี กระทบวง
 มหาศไทย ขอ ประกาศให้ ทราบ ทัด กัน ว่า พระยาตวันกษมาภิบาล
 ข้าราชการเทศาภิบาล มณฑลจันทบุรี มี โบาย ออก เข้าม่า ว่า พลเมือง ซึ่ง ตั้ง
 บ้าน เรือน อยู่ใน ตำบล ทับไทร ตำบล โป่ง น้ำร้อน ตำบล หนอง ตากง
 ตำบล ทวายขาว รวม ๔ ตำบล อยู่ใน ท้อง ที่ กิ่ง อำเภอกำหนดวง แขวง
 เมืองจันทบุรี มี ชาย ฉกรรจ์รวม ๓๖๗ คน เป็น คน ชาว บ้า ชาวเขา
 ควร ยกเว้น การ เกณฑ์ ทหารแก่ ราษฎรใน ๔ ตำบล นั้น ตาม พระราช
 บัญญัติ ตัดกษณเกณฑ์ทหาร ร.ศ. ๑๒๔ มาตรา ๑๔ ข้อ ๒

กระทบวง มหาศไทยได้นำ ความ กราบบังคมทูลพระกรุณาทราบ ฝ่าละออง
 ชูติ พระบาท แดง ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ พระ ราชทาน
 พระบรม ราชานุญาตให้ ยกเว้น การ เกณฑ์ ทหารแก่ ราษฎร ซึ่ง ตั้ง บ้าน
 เรือน อยู่ใน ตำบล ทับไทร ตำบล โป่งน้ำร้อน ตำบล หนอง ตากง ตำบล
 ทวายขาว ใน ท้อง ที่ กิ่ง อำเภอกำหนดวง เมือง จันทบุรี ได้ ตาม พระราช
 บัญญัติ ตัดกษณ เกณฑ์ ทหาร มาตรา ๑๔ ข้อ ๒ นั้น แดง

ประกาศมา ณ วันที่ ๖ กันยายน วันศกโกสินทร์ศก ๑๒๙

พระยาศรีวิฑูรเทพ

ราชปลัด ทูล ถอดอง เช่น แทน

ประกาศยกเว้นไม่เก็บเงินค่าราชการ
แก่ราษฎรในท้องที่อำเภอตำบลซ้ายแขวงเมืองเสย
ในจำนวนศก ๑๒๙ ไว้สักหนึ่ง

พระเจ้าอยู่หัวฯ เสด็จมาทรงทราบ
มหาดไทย รับพระบรมราชโองการได้เกล้า ๆ ดำรัสเหนือเกล้า ๆ
ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า ข้าพเจ้า ทศบาล มณฑลอุดร มีใบบอกมา กราบ บังคมทูล พระกรุณา ทรงทราบ ฝ่าละอองธุลีพระบาท ว่า
ราษฎรในท้องที่ อำเภอ ตำบลซ้าย แขวงเมืองเสย ทำไร่นาไม่ใคร่ได้ผล
มาหลายปีด้วยฝนแห้ง มีความยากจน ชักตื้น จึงทรง พระกรุณาโปรด
เกล้า ๆ ให้ยกเว้นไม่เก็บเงินค่าราชการแก่ราษฎรในท้องที่ อำเภอ
ตำบลซ้าย แขวงเมืองเสยในจำนวนศก ๑๒๙ ไว้สักหนึ่ง

ศาลาว่าการมหาดไทย

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒ กันยายน วันพฤหัสบดี ศก ๑๒๙

พระยาศรีสุทโธ

ราชปลัดทูลฉลอง เซ็นแทน

กฎคำสั่งกำหนดอำนาจศาลเพิ่มเติม

ร.ศ. ๑๒๙

ด้วย บัดนี้ เสด็จนามศักดิ์ กระทบวง ว่าการต่างประเทศ ของ พระบาท สมเด็จพระ
 เจ้า อยู่หัว กับ มิสเตอร์ บิด อรรถราชทูต อังกฤษ ได้ตกลง กัน ขยาย ข้อความ
 ที่ เสด็จนามศักดิ์ กระทบวง ว่าการต่างประเทศ แต่ มิสเตอร์ เบ็กเก็ต อุปทูต
 อังกฤษ ได้ตกลง กำหนด ศาล ต่าง ๆ ที่จะ ให้ เป็น ศาล ต่างประเทศ ดังไว้
 เมื่อวันที่ ๒ กรกฎาคม คศ ๑๒๘๘ ครุฑศักราช ๑๙๐๙ เฉพาะ ศาล
 ต่างประเทศ เชียงใหม่ ให้ แก่ เป็น ดังนี้

- (๑) ใน มณฑลพายัพ ให้ มี ศาล ต่างประเทศ เป็น ๒ ศาล ศาล หนึ่ง
 ตั้ง อยู่ ที่ เมือง เชียงใหม่ เดียว นี้ อีก ศาล หนึ่ง ที่ เมือง นครลำปาง
- (๒) ศาล ต่างประเทศ ที่ นครเชียงใหม่ ให้ มี อำนาจ คู่ ม ของ ทั่ว ไป
 ใน อาณาเขต มณฑลพายัพ เว้น แต่ ไม่ เกี่ยว กับ อำนาจ ศาล ต่างประเทศ
 นครลำปาง
- (๓) ที่ เรียกว่า ศาล ต่างประเทศ นครลำปาง นั้น ให้ มี อำนาจ คู่ ม
 ของ เฉพาะ อาณาเขต ใน เมือง นครลำปาง เมืองแพะ เมืองน่าน แด
 เมืองเถิน สุด แล้ว แต่ เสด็จนามศักดิ์ กระทบวง ยุติกรรม จะ ตั้ง ศาล ต่างประเทศ
 หนึ่ง ณ ที่ใดก็ได้ ใน เมือง ใน เมือง เหล่า นี้

(๔) เสด็จมาตั้ง ภัตตาคารขึ้น ณ กรุงเทพมหานคร ให้คัด เมือง นครต่าง เป็น
คัด ต่างประเทศ ตาม ที่ ก่อไว้ แล้ว ใน ข้อ ๓

(๕) ขี้ ความอื่น นอก จากนี้ ให้คง เป็นไป ตาม ข้อ บังคับ ใน กฎ
คำสั่ง กำหนด อำนาจ คัด ซึ่ง ลง วันที่ ๙ กรกฎาคม ร.ศ. ๑๒๘

ภัตตาคารขึ้น จะ ได้ เปิด คัด ต่าง ประเทศ ที่ นครต่าง ตั้งแต่
วันที่ ๑ พฤศจิกายน ร.ศ. ๑๒๙

ภัตตาคารขึ้น

วันที่ ๑๒ กันยายน วันขึ้นโกสินทร์ศก ๑๒๙

จุฬาราชมนตรี

ผู้รับตำแหน่ง เสด็จมาตั้ง ภัตตาคารขึ้น

ประกาศยกเว้น ไม่เก็บเงินอากรค่านาคศก ๑๒๗

ในเขตจังหวัดเมืองไชยนาทไว้สักหนึ่ง

พระเจ้าอยู่หัวฯ เสด็จมาตั้ง ภัตตาคารขึ้น ณ กรุงเทพมหานคร ให้คัด เมือง นครต่าง เป็น
คัด ต่างประเทศ ตาม ที่ ก่อไว้ แล้ว ใน ข้อ ๓
ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า ตาม ข้อ ความ ใน มาตรา ๑๑ ข้อ ๓ แห่ง
พระราชบัญญัติลักษณะ เก็บเงิน อากร ค่านาคศก ๑๒๗ ซึ่ง มีความว่า ถ้า
หากู้ โคน หัวเมืองใด ทำไม่ได้ ผิด สมควร จะ ลด หย่อน เงิน ค่านาค พระ
ราชทาน เท่าใด จะ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ลดหย่อน เป็น ครั้ง

08/10/2566

คราว ตามแต่จะทรงพระราชดำริเห็นสมควร แต่ตามประกาศ
 แก่ วิช พิภพ กระชั้น เก็บเงิน ค่านาคศ ๑๒๔ ชั ๖ มีความว่า ปีใดมี
 กุบฏทเหตุ ราษฎร ทำนาไม่ได้ผล ปีนั้น จะ ตก หย่อน ค่านา ตง หรือ ยก
 เว้น ค่านา ใน ที่นั้น พระราชทาน ที่ เดียว ตาม ควร แก่ การนี้ ใน ศก ๑๒๗
 เปน ปี ที่ ฝน ตก ชุก การ ทำนา ของ ราษฎร ใน เขต ร์ แวง เมือง ไชยนาท
 บาง ตำบล ชั่ง ตัง อยู่ใน ที่ ตุ่ม ราษฎร ได้ เพาะ หว่าน บัก ดำ ต้น เขา ตง ใน
 นา แล้ว น้ำ มาก ท่วม ต้น เขา ใน นา ของ ราษฎร เสีย หาย ไป ไม่ได้ เก็บ
 เกี่ยว ซ้อ ชาย เปน อาณา ประ โยชน์ เนื้อ ที่ นา ที่ ราษฎร ทำ ไม่ได้ ผล ใน
 เขต ร์ แวง เมือง ไชยนาท รวม ๑๗,๖๒๒ ไร่ ๓ งาน ๑๔ วา เงิน อกร
 ๘,๔๖๐ บาท ๒๔ สตางค์ เหตุ นี้ ได้ ยื่น ที่ ราษฎร จะ บัง กัน ได้ เปน
 กว ตรง กับ พระราช บัญญู ด้ ตักขณ เก็บเงิน ค่านาคศ ๑๑๙ แต่ ประกาศ
 แก่ วิช พิภพ กระชั้น เก็บเงิน ค่านาคศ ๑๒๔ จึง ทรง พระกรุณา โปรดเกล้าฯ
 ให้ ยก เว้น ไม่ เก็บ เงิน อกร ค่านาคศ ๑๒๗ ใน เขต ร์ แวง เมือง ไชยนาท ได้
 ศก นี้ หนึ่ง เพื่อ เปน การ บำรุง การ หา เตียง ซัพ พง ของ ราษฎร ใน ที่ ซึ่ง ที่ นั้น ฯ

คำดำเนียรการมหาดไทย

ประกาศ มาณวันที่ ๑๒ กันยายน รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๙

พระยาศรีสุทโธ

ราชปลัดทูลฉลอง เซ็นแทน

ประกาศยกเว้น ไม่เก็บ เงิน ฮากรค้ำ น้ำ

แก่ราษฎรใน ตำบล คลองใหญ่ แขวง เมือง ตราด

แต่ลด อัตราค่า ราชการ ลง คง เก็บ เพียง คน ละ ๒ บาท

ตั้งแต่ ศก ๑๒๙ เป็นต้น ไป

พระเจ้าอยู่หัวฯ กรมหลวงดำรงราชานุภาพ เสด็จมาตั้งกระทรวง
มหาดไทย รับพระบรมราชโองการ ไล่เกล้า ฯ ทรง พระกรุณา
โปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกัน ว่า ตำบล คลองใหญ่
ท้อง ที่ อำเภอ เมือง แขวง เมือง ตราด พื้นที่ ภูมิประเทศ แด่ ภาร ทำ มา
หากิน ของ ราษฎรใน ตำบล นี้ ก่อน ช่าง อัดคิด กั้นดาม ราษฎร ที่ ตั้ง
ภูมิดำเนา อยู่ เป็น คน ชาก จน โดยมาก จึง ทรง พระ กรุณา โปรดเกล้า ฯ
ให้ยกเว้น ไม่เก็บ เงิน ฮากร ค้ำ น้ำ แก่ ราษฎรใน ตำบล คลองใหญ่ แขวง
เมือง ตราด แต่ลด อัตราค่า ราชการ ลง คง เก็บ แค่ เพียง คน ละ ๒ บาท
ตั้งแต่ ศก ๑๒๙ เป็นต้น ไป เพื่อ เปน การ บำรุง การ หา เดียงชีพ
ของ ราษฎร ต่อ ไป ๗

คำกล่าวการมหาดไทย

ประกาศ มา ณ วันที่ ๘ ตุลาคม รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๙

(ตงพระนาม) ดำรงราชานุภาพ

เสนาบดี กระทรวงมหาดไทย

ประกาศยกเว้นไม่เก็บเงินอากรค่านา ศก ๑๒๘

ในเขต แขวง เมือง ตาก เมือง ไชยนาท เมือง อุไทยธานี
ไว้สักหนึ่ง

พระเจ้าอยู่หัวฯ เสด็จมาทรงดำรงราชานุภาพ เสด็จมาตั้งกระทรวง
มหาดไทย รับพระบรมราชโองการได้เกล้า ๆ ทรงพระกรุณาโปรด
เกล้า ๆ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า ตามข้อความในมาตรา ๑๑
ข้อ ๓ แห่งพระราชบัญญัติลักษณะเก็บเงินอากรค่านาศก ๑๑๙ ซึ่ง
มีความว่า ถ้าหากโค โคน หัว เมืองใดทำไม่ได้ผล สมควรจะ
งดหย่อนเงินค่านาพระราชทานเท่าใด จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ๆ
ให้ลดหย่อนเป็นครั้งคราว ตามแต่จะทรงพระวาทดำริเห็นสมควร
แต่ตามประกาศแก้ไขพิภคที่ขึ้นเก็บเงินค่านาศก ๑๒๔ ข้อ ๖ มีความ
ว่า ปีใดมีอุปสรรคเหตุราษฎรทำนาไม่ได้ผล ปีนั้นจะงดหย่อนค่านา
ลง หรือยกเว้นค่านาในที่นั้น พระราชทานที่เดียงตามควรแก่การนั้น
ใน ศก ๑๒๘ การทำนาของราษฎรในเขต แขวง เมือง ตาก เมือง
ไชยนาท เมือง อุไทยธานี บางตำบลซึ่งตั้งอยู่ในที่ลุ่ม ราษฎร
ได้เพาะหว่านต้นข้าวลงในนาแล้ว น้ำมากท่วมต้นข้าวในนาของ
ราษฎรเสียหายไป 08/10/2566 ไม่ได้เก็บเกี่ยวซื้อขายเป็นอาณานิคมประโยชน์

ศก ๑๒๙

หน้า ๘๗

เนื้อที่นาที่ราษฎรทำไม่ได้ผล ในเขตรับของสามเมืองรวมทั้งสิ้น
๒๘๐๖ ไร่ เงินซาก ๑,๕๗๗ บาท เหลือไว้โดยที่ราษฎรจะ
บ่อนกันได้ เป็นการตรงกับพระราชบัญญัติลักษณะเก็บเงินค่านา

ศก ๑๑๙ แด่ประกาศแก่วิถีพิถีพิถันเก็บเงินค่านา ศก ๑๒๔
จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ยกเว้นไม่เก็บเงินซากค่านา

ศก ๑๒๘ ในเขตรับของเมืองตาก เมืองไชยนาท เมืองอุไทยธานี
ไว้สักหนึ่ง เพื่อเป็นการบำรุงหาเลี้ยงชีพของราษฎรในท้องถิ่นนั้น ฯ

คำว่ากรมมหาดไทย

ประกาศมาณวันที่ ๘ ตุลาคม วันโกนเดือนทศกัศ ๑๒๙

(ลงพระนาม) ดำรงราชานุภาพ

เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย

กฎสำหรับนายทหารกองหนุนในกองทัพบก

ร.ศ. ๑๒๙

ด้วยทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้มีบัญชาการ กรมยุทธนาธิการ ตั้ง
กฎสำหรับ นายทหาร กองหนุนใน กอง ทักษิณ ชัยโว ด้ง คือไปนี้

ข้อ ๑ นายทหาร กองหนุน ตามกฎนี้ คือเฉพาะแต่ นายทหาร ชั้น
สัญญาบัตร กับ นายดาบ

ข้อ ๒ น้่าที่ นายทหาร กองหนุนนั้น สำหรับให้เข้ารับ ราชการใน
ขณะ ที่ มี ราชการพิเศษ แต่ เมื่อ มี การ ระดมใน ราชการ ทหาร เช่น การ
ฝึกซ้อม วิชชยุทธ หรือ ราชการ ทักษิณ เป็น ต้น เพราะ ฉนั้น นายทหาร ที่ จะมี
ตำแหน่ง เป็น นายทหาร กองหนุน จึง จะ ต้อง เลิก สรร แต่ ผู้ ที่ เคย รับ
ราชการ ใน กอง ประจำการ ทหาร ทั้ง เป็น ผู้ ที่ ยัง มี ก่าถึง ร่าง ภาย แต่
ความ ดำรงถ ด้มควร กับ น้่าที่ ราชการ

ข้อ ๓ จำนวน นายทหาร กองหนุน ซึ่ง จะ ต้อง มี เท่าใด จะ ได้ กำหนด
อัตรา ตาม คราว ที่ ด้มควร กับ ทาง ราชการ ทหาร ที่ ดำเนิน อยุ่

ข้อ ๔ นายทหาร กองหนุน ต้อง ฟัง บังคับ มีบัญชา กรมยุทธนาธิการ แต่
กรม ตาม ที่ ด้งกั อยุ่ นั้น เช่น เดียว กัน กับ นายทหาร ประจำการ ทุก

ประการ

08/10/2566

ข้อ ๕ ให้นายทหาร กองหนุน ได้รับเงิน เบี้ยหวัดคิดตามส่วนเงินเดือนใน เดือน ที่ สูง เมื่อ ออก จาก กอง ประจำการ ตาม อัตรา เงิน เดือน นายทหาร ที่ เป็น อยู่ นั้น แบ่ง ออก เป็น ๔ ส่วน ให้ ได้รับ แค่ ส่วน ๑ เป็น ปี ละ ๑๒ ส่วน รวม เบิก จ่าย เปนงวด ละ ๓ เดือน แต่ ถ้า เข่า เป็น นายทหาร กองหนุน เดือนใด หรือ ออก จาก ตำแหน่ง นายทหาร กองหนุน เดือนใดไม่ เต็ม ปี ก็ คิด ตาม ราย เดือน ที่ เป็น กองหนุน แม้นายทหาร กองหนุน ต้อง เข่า รับ ราชการ เมื่อใด ให้ ได้รับ เงิน เดือน แด่ ประโยชน์ ใน ราชการ อย่าง เดียว กัน กับ นายทหาร ที่ ประจำการ อยู่ งตัว เมื่อ ได้รับ เงิน เดือน แล้วไม่ มี เบี้ยหวัด ตาม ส่วน ของ เดือน นั้น ใน ระหว่าง ที่ มี เงิน เดือน

ข้อ ๖ อนุญาตให้ นายทหาร กองหนุน ไป อยู่ ตาม ภูมิดำเนา ถ้า ย้าย ภูมิดำเนา หรือ มี กิจ ไป ชั่ว คราว ตั้ง แค่ ๑๕ วัน ขึ้น ไป ต้อง รายงาน ให้ กรม ตาม ดังกัด ทราบ การ ย้าย ภูมิดำเนา นั้น กรม ตาม ดังกัด ต้อง ส่ง รายงาน ตาม ลำดับ ชั้น จนถึง กรมยุทธนาธิการ ซึ่ง เจ้าน้ำที่ จะ ได้ ส่ง บัญชีไว้ ด้วย ถ้า จะ ไป รับ ราชการ กรม อื่น นอก จาก กรมทหารบก ต้อง ได้รับ อนุญาต จาก กรมยุทธนาธิการ เสีย ก่อน

ข้อ ๗ แม้ ไม่ การ สงคราม เกิด ขึ้น ถึง จะ ไม่ ได้รับ คำสั่ง เรียก ร้อง ประการใด นายทหาร กองหนุน ต้อง ไป พัง ราชการ ที่ กรม ตาม ดังกัด โดย เร็ว ที่ สุด ที่ จะ ไป ได้

ข้อ ๘ บรรดา นายทหาร กองหนุน ชั้น สัญญาบัตร ต้อง มี เครื่อง
แต่ง ตัว ทหาร ตาม ที่ กรมยุทธนาธิการ ได้ ใจย ใจ สำหรับ ตัว นั้น ให้ ครอบ
บริบูรณ์ เพื่อ ใช้ แต่ง ใน เวลา ที่ มี ราชการ ทหาร

ข้อ ๙ ใน การ พระราชพิธี ถือน้ำ พระพิพัฒน์ สักตยา บั ตระ ๒ ครั้ง ให้
นายทหาร กองหนุน ที่ อยู่ ใน กรุง เกษ ๑ รับ พระราชทาน น้ำ พระพิพัฒน์ สักตยา
ที่ วัด พระศรีรัตนศาสดาราม หรือ ที่ กรมยุทธนาธิการ ตาม ที่ เป็น ตำแหน่ง
ชั้น สัญญาบัตร หรือ ไม่ ใช่ แต่ ตาม ควร กับ เหตุ การ แต่ ผู้ ที่ สังกัด กรม
ทหาร ใน กองพล แด่ โรงเรียน นายร้อย นั้น ถ้า ผู้ใด ไม่ ได้ รับ พระราชทาน
น้ำ พระพิพัฒน์ สักตยา ที่ วัด พระศรีรัตนศาสดาราม ให้ รับ พระราชทาน น้ำ
พระพิพัฒน์ สักตยา ที่ กรม ตาม สังกัด ส่วน ผู้ ที่ อยู่ นอก กรุง เกษ ๑ อนุญาต
ให้ รับ พระราชทาน น้ำ พระพิพัฒน์ สักตยา ใน เมือง ที่ อยู่ นั้น ได้

แม่ เจ็บ บอ ย หรือ มี เหตุ จำ เป็น ประการ ไต ที่ จะ ไป รับ พระราชทาน
น้ำ พระพิพัฒน์ สักตยา ไม่ ได้ แล้ว ต้อง แจ้ง ความ ให้ กรม ตาม สังกัด ทราบ
ทุก คราว

บรรดา ผู้ ที่ ได้ รับ พระราชทาน น้ำ พระพิพัฒน์ สักตยา นั้น ต้อง ตั้ง ข้อ ใจ
ที่ กรม ตาม สังกัด ถ้า รับ พระราชทาน น้ำ พระพิพัฒน์ สักตยา ใน เมือง อื่น ซึ่ง

กรม ตาม สังกัด มิ ได้ ตั้ง อยู่ ก็ ต้อง มี จุดหมาย รายงาน ให้ กรม ตาม สังกัด

08/10/2566

ทราบ โดย ทันทัน ที่ ด้วย

ข้อ ๑๐ นายทหาร กองหนุน ผู้ใดไม่ได้รับ พระราชทาน น้ำ พระพิพัฒน์
 สัตยา ซึ่งไม่ได้ แจง เหตุให้ทราบ หรือได้รับ พระราชทาน น้ำ พระพิพัฒน์
 สัตยาแต่ไม่ได้ ตั้งชื่อ หรือ รายงานให้ทราบแล้ว ภายในปี ๑ ภาค ๑ ครั้ง
 ให้ตัดเงิน เบี้ย หวด ถึง จำนวน ปี ภาค ๒ ครั้ง ตัดทั้ง ปี

ข้อ ๑๑ บรรดา นายทหารกองหนุน ซึ่งต้อง ออกจาก ตำแหน่ง นายทหาร
 กองหนุน นั้น คือ

- (๑) นายดาบ อายุครบ ๕๐ ปี
- (๒) นายร้อยโท นายร้อยตรี อายุครบ ๕๐ ปี
- (๓) นายร้อยเอก อายุครบ ๕๕ ปี
- (๔) นายพัน อายุครบ ๖๐ ปี
- (๕) นายพล. อายุครบ ๖๕ ปี
- (๖) หรือที่กรมยุทธนาธิการ ให้ ออกจาก กองหนุน ด้วย ประการใด ๆ

ข้อ ๑๒ ข้อบังคับ สำหรับ นายทหาร กองหนุนใน กรมทหารบก รัตน
 โกสินทร์ศึก ๑๑๙ นั้น ยกเลิกไม่ใช้ต่อไป

กฎให้ไว้ ณ วันที่ ๑๒ ตุลาคม รัตนโกสินทร์ศึก ๑๒๙

(ตงพระนาม) จีรประวดีวรเดช

ประกาศยกเว้นไม่เก็บเงินอากรค่านา ศก ๑๒๙

ใน เขตฯ แขวง เมือง ฉะเชิงเทรา

พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหลวงดำรงราชานุภาพ เสด็จนับตั้งกระทวง
 มหาไถย รับ พระบรมราชโองการได้เกล้าฯ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ
 ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า ตาม ข้อความใน มาตรา ๑๑ ข้อ ๓
 แห่ง พระราชบัญญัติ ทัศนชน เก็บ เงิน อากร ค่านา ศก ๑๑๙ ซึ่ง มีความ ว่า
 ถ้า นา ใด ใน หัวเมือง ใด ทำ ไม่ได้ ผล ดมควร จะ ตด หย่อน เงิน ค่านา
 พระราชทาน เท่าใด จะ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ ตด หย่อน เปน
 ครั้ง คราว ตาม แต่ จะ ทรง พระราชดำริ เห็น ดมควร แต่ ตาม ประกาศ
 แก่ วิถี พักติ กระชั้น เก็บ เงิน ค่านา ศก ๑๒๔ ข้อ ๖ มีความ ว่า ปี ใด มี
 อุบัตเหตุ ราษฎร ทำนา ไม่ได้ ผล ปี นั้น จะ ตด หย่อน ค่านา ลง หรือ ยก
 เว้น ค่านา ใน ที่ นั้น พระราชทาน ที่ เดียว ตาม ควร แก่ การ นั้น ใน ศก ๑๒๘
 การ ทำนา ของ ราษฎร ใน เขตฯ แขวง เมือง ฉะเชิงเทรา บาง คำบด ซึ่ง ตั้ง
 อยู่ ใน ที่ ตุ่ม ราษฎร ได้ เพาะ หว่าน ค่น เข้ ลง ใน นา แล้ว นำ มาก ท่วม ค่น
 เข้า ใน นา ของ ราษฎร เสีย หาย ไป ไม่ได้ เก็บ เกี้ยว ข้อ ขายเป็น อาณา
 ประโยชน์ เนื้อ ที่ นา ที่ ราษฎร ทำ ไม่ได้ ผล ใน เขตฯ แขวง เมือง ฉะเชิงเทรา
 รวม ๒๔,๔๘๑ ไร่ เงินอากร ๒๓,๒๔๔ บาท เหลือ วิได้ย ที่ ราษฎร
 จะ บ้อง กัน ได้ เปน การ ตรง กับ พระราชบัญญัติ ทัศนชน เก็บ เงิน ค่านา

08/10/2566

ศก ๑๑๙ แต่ประกาศแก่ วิช พักต กระชั้น เก็บเงิน คำนาคศ ๑๒๔ จึง
ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ยกเงินไม่เก็บเงิน ขากร คำนาคศ ๑๒๙
ใน เขตฯ แขวง เมือง ฉเชิงเทราไว้สัก หนึ่ง เพื่อ เปน การบำรุง การหาเลี้ยง
ชีพ ของ ราษฎรใน ท้อง ที่ นั้น ๓

ศาลาว่าการมหาดไทย

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑๑ ตุลาคม รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๙

พระยาศรีลหเทพ

ราชปลัดทูลฉลอง เซ็นแทน

ประกาศยกเลิกวิธีเก็บค่านาคูโค

ใน มณฑลนครสวรรค์ ตาม ตำบล ต่าง ๆ ที่ เปน คูกูโค

เปลี่ยน เปน เก็บ วิช ณาฟางตอย ตั้ง แต่ ศก ๑๒๙

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงดำรงราชานุภาพ เสด็จมาที่ กระทรวง
มหาดไทย รับ พระบรมราชโองการได้เกล้า ฯ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ
ให้ ประกาศให้ ทราบทั่วกัน ว่า ที่ นาค ตำบล ต่าง ๆ ใน มณฑล นครสวรรค์
ซึ่ง ราษฎร ต้อง เสีย ค่านาค เปน วิช ณา คูกูโค นั้น พ้น ที่ ยัง ไม่ เรียบ ร้อย บาง
แห่ง ที่ ดุ่ม กี่ ดุ่ม เกิน ไป บาง แห่ง ที่ ตอน กี่ ตอน เกิน ไป ใน ตำบล หนึ่ง
จะ หา ที่ ดิน ดี เสมอ กัน ไม่ ได้ ราษฎร ประกอบ การ ทำนา ไม่ ได้ ผล เต็ม

08/10/2566

พำ ๙๔

ศก ๑๒๙

ภาค ภูมิ ปกติ แต่จำนวนคนพลเมืองยังน้อยกว่าท้องที่ นับว่าการ
 ทำนาใน มณฑลนี้ยังไม่เจริญ พอสมควร จะเป็น นาข้าวโคได้ จึงทรงพระ
 กรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ยกเด็ก วิถี เก็บค่านาข้าวโคใน มณฑล นครสวรรค์
 ตามตำบลต่าง ๆ ที่เป็นข้าวโคนั้นเสีย เบ็ดเสร็จเก็บเป็น วิถี นาฟางถอย
 ตั้งแต่ศก ๑๒๙ เป็นต้นไป เพื่อเป็นการบำรุงหาเลี้ยงชีพของราษฎร
 ต่อไป

ครั้นว่ากรมมหาดไทย

ประกาศมา ณ วันที่ ๑๑ ตุลาคม รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๙

พระยาศรีสุทนต์

ราชปลัดทูลฉลอง เซ็นแทน

ประกาศเตือนแสดงโทษที่นา

แด่ เจ้าข้าที่นา ใน มณฑล นคร ศรีธรรมราช

พระเจ้าอยู่หัวฯ กรมหลวงดำรงราชานุภาพ เสด็จบดักระทรง
 มหาดไทย รับ พระบรมราชโองการได้เกล้าฯ ทรง พระกรุณาโปรด
 เกล้าฯ ให้ ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า ที่นาใน มณฑล นคร ศรี
 ธรรมราช บางแห่ง มีผู้คนตั้ง ภูมิดำเนินเป็น บ้านช่อง ประจำทำนาอยู่
 โดยมาก ทั้ง การทำ นาถิดีผล บริบูรณ์ดี สมควร จะ ยก เป็น นาข้าวโคได้

แต่นาคูโคบางแห่งคนทำนวยังไม่เต็มบริบูรณ์น้อยกว่าท้องที่อื่นๆ ควร
จะตบเป็นนาฟางดอย แต่อัตราขั้นที่นาก็ยังสูงๆ ต่ำๆ ไม่เหมาะ
แก่ภูมิประเทศ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ยกที่นาในเมือง
นครศรีธรรมราชขึ้นเป็นนาคูโค คือ อำเภอถลาง ๑ ตำบล อำเภอ
เมือง ๙ ตำบล เมืองพัทลุง อำเภอเมือง ๑ ตำบล อำเภอปากพูน
๕ ตำบล เมืองสงขลา ๔ ตำบล รวม ๒๐ ตำบล แดงตที่
นาคูโคในเมืองพัทลุงลงคงจัดเก็บเป็นนาฟางดอย ๓ ตำบล คือ
อำเภอเมือง ตำบลมะกอกใต้ ๑ ตำบล ๆ ตำบล ๑ ตำบล อำเภอ
ปากพูน ตำบลเขาไชยชัย ๑ ตำบล แต่แก้ไขอัตราขั้นที่นาขึ้นใหม่
เพื่อให้เหมาะแก่ภูมิประเทศท้องที่ ตามบัญชีท้ายประกาศนี้ แด
งจัดเก็บค่านาตั้งแต่ศก ๑๒๙ เป็นต้นไป

คำดำว่าการ มหาตไทย

ประกาศ มาณวันที่ ๑๒ ตุลาคม รัตนโกสินทร์ ๒๓๙๓

พระยาศรีวิฑ์เทพ

ราชปลัดทูลฉลอง เซ็นแทน

บัญชีตำบลที่นำซึ่งสมควรจะยกขึ้นเป็นนาคู โค ใน มณฑลนครศรีธรรมราช

หมายเลข ที่	เมือง หรือ อำเภอ	ตำบล	เดิมเป็นนาฟาง ดอย ชั้นใด	ยกขึ้นเป็นนา คู โค ชั้นใด	หมายเหตุ
08/10/2566 ๑	เมืองนครศรีธรรมราช				
	อำเภอเมือง	มะม่วง ๒ ตำบล	จัดวา	จัดวา	
	นาถาวร	จัดวา	จัดวา		
	ช้าง ช้าง	จัดวา	จัดวา		
	นาพรุ	จัดวา	จัดวา		
	ปาก นคร	จัดวา	จัดวา		
	พระ เลื่อ เมือง	จัดวา	จัดวา		
	กตัญ	จัดวา	จัดวา		
	ไชย มนตรี	จัดวา	จัดวา		
	ท้าย ดำเกา	จัดวา	จัดวา		

หมายเลข ที่	เมือง หรือ อำเภอ	ตำบล	เดิมเป็นนาฟาง ถอย ไร่	ยกขึ้นเป็นนา คู่อ้อย ไร่	หมายเหตุ
๒	อำเภอ ภูพาน	ไทยบุรี	จัดวา	จัดวา	
	<u>เมือง พัทลุง</u>				
	อำเภอ เมือง	ควน มะพร้าว	จัดวา	จัดวา	
๒	อำเภอ ปาก พูน	จอง ถน	จัดวา	จัดวา	
		ห้วย ตึก	เบญจะ	เบญจะ	
		นาปะขอ	จัดวา	จัดวา	
		หนอง จัน	เบญจะ	เบญจะ	
		คูหา	เบญจะ	เบญจะ	

08/10/2566

๑๓

หมายเลข ที่	เมือง หรือ อำเภอ	ตำบล	เดิมเป็นนาฟาง ถอย ไร่ใด	ยกขึ้นเป็นนา คู โค ไร่ใด	หมายเหตุ
๑	เมือง สิงขรา อำเภอ เมือง	แม่ ตาค์ ปาก รอ ทำ นบ ป่า ชาติ	เบญจะ เบญจะ เบญจะ เบญจะ	เบญจะ เบญจะ เบญจะ เบญจะ	

08/10/2566

บัญชีตำบลที่นาฟางลอย ซึ่งสมควรจะเลื่อนชั้นในมณฑลนครศรีธรรมราช

หมายเลข ที่	เมือง หรือ อำเภอ	ตำบล	เดิมเป็นนาฟาง ลอย ชั้นใด	เปลี่ยนเป็นนา ฟางลอยชั้นใด	หมายเหตุ
	เมืองนครศรีธรรมราช				
๑	อำเภอ เมือง	ประตู่ไชยเหนือ ท่าซึก	จัตวา จัตวา	ตรี ตรี	
๒	อำเภอ ปากพนัง	หุดอง คลอง กระจับ คลอง น้อย เกาะ ทวด ป่า ระกำ	จัตวา จัตวา จัตวา จัตวา จัตวา	ตรี ตรี ตรี ตรี ตรี	

หมายเลข ที่	เมืองหรืออำเภอ	ตำบล	เดิมเป็นนาพรัง ดอย	เปลี่ยนเป็น ป่าดอย	หมายเหตุ
๒	อำเภอ ปากพนัง	บ้านใหม่ บาง ค่ำตา บ้านเค็ง ท่าพญา บ้านแพรก บ้านเนิน ท่าขนอน การเกษ ท้องจำเจียก พิเชียรใหม่ ชนابนาก	๖๕ ๖๕ ๖๕ ๖๕ ๖๕ ๖๕ ๖๕ ๖๕ ๖๕ ๖๕ ๖๕	๖๕ ๖๕ ๖๕ ๖๕ ๖๕ ๖๕ ๖๕ ๖๕ ๖๕ ๖๕ ๖๕	

881072566

หมายเลข ที่	เมืองหรืออำเภอ	ตำบล	เดิมเป็นนาฟ้าง ตอย ไร่โต	เปลี่ยนเป็นนา ฟ้างตอยไร่โต	หมายเหตุ
08/10/2566	อำเภอปากพนัง	บ้าน ถาง	จัดวา	ตรี	
		เดื่อ หัง	จัดวา	ตรี	
		เขาพระบาท	จัดวา	ตรี	
		ไผ่หมาก	จัดวา	ตรี	
		ควนตรอบ	จัดวา	ตรี	
		บาง ตะพง	จัดวา	ตรี	
	อำเภอ พังไกร	พิเชียร เก่า	จัดวา	ตรี	
		หัวไชย	จัดวา	ตรี	
		ท่าสตน	จัดวา	ตรี	
		บางนบ	จัดวา	ตรี	
		บางพุด	จัดวา	ตรี	

หมายเลข ที่	เมือง หรืออำเภอ	ตำบล	เดิมเป็นนาฟาง ตอย ชั้นใด	เปลี่ยนเป็นนา ฟางตอยชั้นใด	หมายเหตุ
๓	อำเภอ พังไกร	ท่าซ่อม คลองแดน ท่าบอน คลองระโนด	จัตวา จัตวา จัตวา จัตวา	ตรี ตรี ตรี ตรี	
๑	<u>เมืองพัทลุง</u> อำเภอทะเลน้อย	ตะเกวียน	จัตวา	ตรี	

08-110725566

ประกาศเพิ่มเติม
 พระราชกำหนดเครื่อง แต่ง ศิว ทหารบก
 รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๙

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
 มีพระบรมราชโองการ ดำรัส เห็นชอบเกล้า ๆ สั่งว่า ตาม พระราชกำหนด
 เครื่อง แต่ง ศิว ทหารบก รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๗ มาตรา ๙ ว่าด้วย เครื่อง
 แต่ง ศิว จอมพล แด นายพลโท ชัย ๒ อย่าง ที่ ๑ ซึ่ง มีความว่า “เสื้อ
 ตั๊กกระหลาด สีขาว รูปทูนิกคอ ข้อมือ แด ปากกระเป่า หลัง พน ต่ำ ปักทอง เปน
 ขื่อไชยพฤษ” นั้น ให้เพิ่ม คำว่า “หรือ จะใช้ผ้านินสีขาว แทน ตั๊กกระ
 หลาด สีขาว นั้น ก็ได้”

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑๙ ตุลาคม รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๙
 เปนวันที่ ๑๕๓๑๗ ในรัชกาล บัณฑิตยนี้

